

Fundusze Europejskie
dla Podlaskiego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Priorytet II. Region przyjazny środowisku

Działanie 2.4 Energia odnawialna

Typ projektów: Inwestycje z zakresu budowy nowych lub zwiększenia mocy innowacyjnych jednostek wytwarzania energii elektrycznej i ciepła ze wszystkich rodzajów OZE, w szczególności z biomasy, biogazu, biometanu, energii wiatru, słońca oraz Ziemi (geotermia) wraz z magazynami energii lub ciepła działającymi na potrzeby danego źródła OZE oraz przyłączeniem do sieci (produkcja energii na potrzeby własne)

Pytania i odpowiedzi, które wpłynęły do dnia 24.09.2024

LP	Pytanie	Odpowiedź ION
1	Proszę o informację odnośnie kryterium "Lokalizacja inwestycji". Zgodnie z opisem: "Punkty przyznawane są w zależności od wartości dochodu podatkowego gminy (w której zlokalizowano przedsięwzięcie) na rok 2024 w przeliczeniu na mieszkańca w stosunku do wartości średniej dochodu w województwie podlaskim". Skąd wziąć wartość średniego dochodu w województwie podlaskim? Co to za wartość? Za jaki okres?	Zgodnie z treścią kryterium merytorycznego różnicującego/rozstrzygającego nr 1 Lokalizacja inwestycji „Punkty przyznawane są w zależności od wartości dochodu podatkowego gminy (w której zlokalizowano przedsięwzięcie) za ostatni rok w przeliczeniu na mieszkańca w stosunku do wartości średniej dochodu w województwie podlaskim. Wartość dochodu podatkowego gminy oblicza się na podstawie dokumentu Ministerstwa Finansów Wskaźnik G - podstawowych dochodów podatkowych na 1 mieszkańca gminy przyjęty do obliczania subwencji wyrównawczej na 2022 r. Przedmiotowe zestawienie dostępne jest pod linkiem: https://www.gov.pl/web/finanse/wskazniki-dochodow-podatkowych-gmin-powiatow-i-wojewodztw-na-2022-r ”. Średnia wojewódzka dochodu podatkowego na rok 2022 (ostatni rok podatkowy przed przyjęciem Metodyki i Kryteriów wyboru projektów oraz ogłoszeniem naboru nr FEPD.02.04-IZ.00-001/23) wynosiła 1 447,18 zł. Tabela „Wskaźniki dochodów podatkowych na jednego mieszkańca dla poszczególnych gmin województwa podlaskiego”, na podstawie której przyznawane są punkty w ramach kryterium stanowi załącznik do dokumentacji naboru i dostępna jest pod linkiem: https://funduszeupodlaskie.eu/resource/file/download-file/id.21150/attachment.1 .
2	Kryterium: Wkład własny: w kryterium wskazano limit 200000 euro, obecnie od 1 stycznia limit wynosi 300000 euro. Czy wraz z ogłoszeniem konkursu planowane jest zaktualizowanie tej wartości, czy w konkursie pozostanie limit 200000 euro?	Uchwałą Nr 30/2024 Komitetu Monitorującego program Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027 z dnia 29 kwietnia 2024 r. treść kryterium merytorycznego ogólnego nr 5 Wkład własny została zaktualizowana i w nowym brzmieniu limit pomocy, którą jedno przedsiębiorstwo może otrzymywać przez okres trzech lat od jednego państwa członkowskiego wynosi 300 000 EUR.
3	Jeśli instalacja fotowoltaiczna od 50 kW do 150 kW nie wymaga pozwolenia na budowę, ale wymaga miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego lub decyzji o warunkach zabudowy - czy te dokumenty będą wymagane do wniosku o dofinansowanie mając na uwadze, że nie jest wymagane pozwolenie na budowę dla takiej inwestycji?	W przypadku, gdy inwestycja objęta projektem związana jest ze zmianą zagospodarowania terenu, która nie wymaga pozwolenia na budowę albo zgłoszenia budowy lub wykonywania innych robót budowlanych, należy załączyć do wniosku o dofinansowanie Wypis i Wyrys z Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego albo Decyzję o warunkach zabudowy. W przypadku, gdy inwestycja nie wymaga Wypisu i wyrysu z Miejscowego Zagospodarowania Przestrzennego/ Warunków Zabudowy należy przedłożyć informację z właściwego urzędu wydającego Warunki Zabudowy dla danego rejonu i uzyskać bezpośrednią odpowiedź o obowiązku lub jego braku ich uzyskania. Zarówno Wypis i Wyrys z Miejscowego Planu Zagospodarowania/ Warunki Zabudowy jak również Informacja z właściwego urzędu wydającego Warunki Zabudowy dla danego rejonu są dokumentami obligatoryjnymi na moment aplikowania o dofinansowanie.
4	Czy prognoza finansowa w modelu finansowym może być wykonana w tys. zł?	Tak, prognoza finansowa może być sporządzona w tysiącach złotych.

5	Czy jeden przedsiębiorca może złożyć 2 wnioski o dofinansowanie – posiada 2 decyzje o warunkach przyłączenia do sieci dystrybucyjnej (będą 2 pozwolenia na budowę)?	Jeden przedsiębiorca może złożyć 2 wnioski o dofinansowanie, natomiast należy pamiętać, iż zgodnie z zapisami Linii demarkacyjnej sumaryczna moc wszystkich jednostek wytwórczych wchodzących w skład projektu nie może przekroczyć 5 MWe (w przypadku energii elektrycznej produkowanej z wiatru, biomasy i wody) oraz 0,5 MWe (w przypadku energii elektrycznej produkowanej z biogazu i promieniowania słonecznego). Przez jeden projekt należy rozumieć instalacje montowane w jednej lokalizacji bez względu na to czy są to odrębne instalacje odnawialnego źródła energii w rozumieniu Ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii i bez względu na to czy inwestycja została podzielona na 2 wnioski o dofinansowanie.
6	W jaki sposób wykazać dane finansowe jeśli przedsiębiorstwo przekształciło się z jednoosobowej działalności gospodarczej w spółkę z o.o. i posiada 2 sprawozdania finansowe za 2023 rok, przy czym drugie obejmuje tylko kilka dni roku?	W powyższej sytuacji należy złożyć obydwa sprawozdania finansowe i sporządzić analizę finansową w oparciu o te sprawozdania na zasadach ogólnych zgodnych z obowiązującymi zasadami rachunkowości. Formularze podatkowe PIT/CIT powinny być opatrzone potwierdzeniem wpływu do właściwego urzędu skarbowego.
7	W jaki sposób wykazać dane finansowe jeśli przedsiębiorstwo w trakcie roku obrotowego zmieniło formę opodatkowania na CIT estoński i posiada 2 sprawozdania finansowe? Wg interpretacji MF do KRS będzie składane tylko sprawozdanie za okres po zmianie opodatkowania.	W opisanej sytuacji należy przedłożyć obydwa sprawozdania finansowe i w oparciu o nie sporządzić analizę finansową projektu na zasadach ogólnych zgodnych z obowiązującymi zasadami rachunkowości. Formularze podatkowe PIT/CIT powinny być opatrzone potwierdzeniem wpływu do właściwego urzędu skarbowego.
8	Czy instalacja fotowoltaiczna, jako OZE, kwalifikuje się do dotacji z tego naboru?	Instalacja fotowoltaiczna kwalifikuje się do dotacji z naboru dotyczącego Działania 2.4 Energia odnawialna pod warunkiem spełnienia kryterium „Innowacyjność Odnawialnych Źródeł Energii”, gdzie wskazano m.in. odniesienie do „Poradnika OZE”, o którym mowa również na str. 4 Regulaminu wyboru projektów. Link do ww. poradnika: https://funduszeupodlaskie.eu/pl/dowiedz_sie_wiecej_o_programie/zapoznaj_sie_z_dokumentami/pobierz_poradniki_i_publicacje/poradnik-dofinansowanie-inwestycji-w-zakresie-odnawialnych-zrodel-energii.html
9	Rozważamy aplikowanie o wykonanie odrębnych instalacji OZE o mocy do 150 kW każda. W instrukcji wypełniania załączników w sekcji 3 (Decyzje, pozwolenia, zgody) znalazł się następujący zapis: "Instalacje fotowoltaiczne o mocy do 150 kW, zgodnie z Ustawą OZE nie wymagają uzyskania decyzji o pozwoleniu na budowę oraz zgłoszenia natomiast tryb podłączenia dla instalacji innych niż mikroinstalacja (o mocy 50 kW i więcej) pozostaje dotychczasowa procedura uzyskania warunków przyłączeniowych." Jak mamy interpretować powyższy zapis? Czy oznacza on, że trzeba mieć na moment składania wniosku dla inwestycji o mocy między 50 a 150 kW warunki przyłączeniowe z Zakładu Energetycznego? Czy może te warunki trzeba posiadać przed podpisaniem umowy o dofinansowanie, a może przed zakończeniem realizacji projektu? W wytycznych dla załącznika nr 4 (wyciąg z dokumentacji technicznej) nie ma żadnej wzmianki o posiadaniu dokumentów związanych z ustaleniem warunków przyłączenia, wobec czego nie mamy pewności, czy instalacje do 150 kW (bez pozwolenia/zgłoszenia) będą wymagać przedłożenia jedynie opisu przedmiotu robót budowlanych.	Posiadanie warunków przyłączenia z Zakładu Energetycznego przez Wnioskodawcę na moment składania wniosku o dofinansowanie nie jest wymagane. Instytucja Zarządzająca FEdP 2021-2027 (IZ FEdP 2021-2027) nie weryfikuje warunków przyłączeniowych przed podpisaniem umowy o dofinansowanie. Konieczność posiadania ww. warunków jest obowiązkiem Wnioskodawcy natomiast nie jest przedmiotem oceny/weryfikacji na jakimkolwiek etapie oceny projektu. W przypadku, gdy inwestycja objęta projektem związana jest ze zmianą zagospodarowania terenu, która nie wymaga pozwolenia na budowę albo zgłoszenia budowy lub wykonywania innych robót budowlanych, należy załączyć do wniosku o dofinansowanie Wypis i Wyrys z Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego albo Decyzję o warunkach zabudowy. W przypadku, gdy inwestycja nie wymaga Wypisu i wyrysu z Miejscowego Zagospodarowania Przestrzennego / Warunków Zabudowy należy przedłożyć informację z właściwego urzędu wydającego Warunki Zabudowy dla danego obszaru i uzyskać bezpośrednią odpowiedź o obowiązku lub jego braku ich uzyskania. Zarówno Wypis i Wyrys z Miejscowego Planu Zagospodarowania/ Warunki Zabudowy jak również Informacja z właściwego urzędu wydającego Warunki Zabudowy dla danego obszaru są dokumentami obligatoryjnymi na moment aplikowania o dofinansowanie. W ramach załącznika nr 4 Wyciąg z dokumentacji technicznej, Instalacje do 150 kW (bez pozwolenia/zgłoszenia) będą wymagać przedłożenia opisu przedmiotu robót budowlanych zgodnie z pkt 4b) Instrukcji Wypełniania Załączników: "w przypadku zgłoszenia budowy lub wykonywania innych robót budowlanych bez projektu budowlanego, oraz w przypadku działań, w których nie będzie wymagane zgłoszenie budowy ani pozwolenie na budowę - dokumentacja projektowa, która pozwoli na zidentyfikowanie zakresu rzeczowego przedsięwzięcia, służąca do opisu przedmiotu robót budowlanych, określająca rodzaj, zakres i sposób wykonywania robót budowlanych, termin ich rozpoczęcia oraz w zależności od potrzeb, odpowiednie szkice lub rysunki, a także pozwolenia, uzgodnienia i opinie wymagane odrębnymi przepisami. Opis powinien zawierać również informacje dot. lokalizacji i numerów nieruchomości, na których realizowany będzie projekt."
10	Gdzie mógłbym uzyskać informacje nt. ilości % obszaru danej gminy znajdującego się w NATURZE 2000 ?	Informacje dotyczące ilości % obszaru danej gminy znajdującego się w NATURZE 2000 znajdują się w dokumencie pn. „Zestawienie udziału powierzchni obszarów Natura 2000 w gminach województwa podlaskiego”, będącym załącznikiem do dokumentacji naboru. Dokument znajduje się na stronie internetowej naboru pod adresem https://funduszeupodlaskie.eu/pl/jak_skorzystac_z_programu/zobacz_ogloszenia_i_wyniki_na_1/dzialanie-24-energia-odnawialna--innowacyjne-oze.html , w sekcji „Inne załączniki”.

11	Z konkursu wykluczone są projekty członków stowarzyszenia BOF/MOF i jednostek podległych, czy spółki miejskie (członka stowarzyszenia) które mają osobowość prawną są traktowane jako jednostki podległe? czy mogą aplikować w konkursie?	Zapis zawarty w pkt 5 Regulaminu Wybory Projektów tj. „Ze wsparcia w ramach naboru wyłączone zostaną projekty, których Wnioskodawcą jest członek Stowarzyszenia Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego, Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Suwałk oraz Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Miasta Łomży, a także jednostki podległe ww. członkom.”, oznacza, że wszystkie jednostki podległe, w tym spółki miejskie (członka stowarzyszenia), które posiadają osobowość prawną nie są uprawnione do objęcia wsparciem w ramach przedmiotowego naboru.
12	W jaki sposób określać dofinansowanie w przypadku jednostek samorządu terytorialnego – czy przyjmujemy w tym przypadku dofinansowanie na poziomie 85%, po wykazaniu braku pomocy publicznej?	W przypadku, gdy w wyniku przeprowadzonego w Studium wykonalności / dokumencie równoważnym testu pomocy publicznej, jednostka samorządu terytorialnego założy, iż projekt nie jest objęty pomocą publiczną, to dofinansowanie projektu może wynieść maksymalnie 85% kosztów kwalifikowalnych projektu.
13	W jaki sposób określać dofinansowanie w przypadku przedsiębiorstwa, które zamontuje mikroinstalację OZE – fotowoltaikę o mocy np. 40kW? Zgodnie z Rozporządzeniem Komisji (UE) nr 651/2014 – art. 41 ustęp 6 i 7: Ustęp 6. Za koszty kwalifikowalne uznaje się dodatkowe koszty inwestycji niezbędne do propagowania wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych. Ustala się je w następujący sposób: a) w przypadku gdy koszty inwestycji w produkcję energii ze źródeł odnawialnych można wyodrębnić z całkowitych kosztów inwestycji jako oddzielną inwestycję, na przykład jako łatwy do wyodrębnienia dodatkowy element w już istniejącym obiekcie, taki koszt związany z energią ze źródeł odnawialnych stanowi koszty kwalifikowalne; b) w przypadku gdy koszty inwestycji w wytwarzanie energii ze źródeł odnawialnych można określić poprzez odniesienie do podobnej, mniej przyjaznej dla środowiska inwestycji, która prawdopodobnie została by przeprowadzona w przypadku braku pomocy, taka różnica między kosztami obu inwestycji określa koszt związany z energią ze źródeł odnawialnych i stanowi koszty kwalifikowalne; c) w przypadku niektórych małych instalacji, gdzie nie można określić mniej przyjaznej dla środowiska inwestycji, gdyż nie istnieją zakłady o ograniczonej wielkości, koszty kwalifikowalne stanowią całkowite koszty inwestycji w celu osiągnięcia wyższego poziomu ochrony środowiska. Kosztów, które nie są bezpośrednio związane z osiągnięciem wyższego poziomu ochrony środowiska, nie uznaje się za kwalifikowalne. Ustęp 7. Intensywność pomocy nie przekracza: a) 45 % kosztów kwalifikowalnych, jeśli koszty te oblicza się zgodnie z kryteriami w ust. 6 lit. a) lub b); b) 30 % kosztów kwalifikowalnych, jeśli koszty te oblicza się zgodnie z kryteriami w ust. 6 lit. c). Maksymalną intensywność pomocy, o której mowa w § 1 pkt 2, można zwiększyć zgodnie z art. 41 ust. 8 rozporządzenia nr 651/2014, które mówi: „Intensywność pomocy można zwiększyć o 20 punktów procentowych w przypadku pomocy na rzecz małych przedsiębiorstw i o 10 punktów procentowych w przypadku pomocy na rzecz średnich przedsiębiorstw.” Dalej polskie rozporządzenie mówi: 3. Maksymalną intensywność pomocy, o której mowa w § 1 pkt 2, można zwiększyć również:	Rozporządzenie Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu, w dniu 1 lipca 2023 r. zostało zmienione Rozporządzeniem Komisji (UE) 2023/1315 z dnia 23 czerwca 2023 r. zmieniającym rozporządzenie (UE) nr 651/2014 uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu oraz rozporządzenie (UE) 2022/2473 uznające niektóre kategorie pomocy udzielanej przedsiębiorstwom prowadzącym działalność w zakresie produkcji, przetwórstwa i wprowadzania do obrotu produktów rybołówstwa i akwakultury za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu. Zmianie uległ cytowany w pytaniu fragment 41 artykułu Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 dotyczący intensywności pomocy, oto nowe brzmienie: „7. Intensywność pomocy nie może przekraczać: a) 45 % kosztów kwalifikowalnych w przypadku inwestycji w produkcję odnawialnych źródeł energii, w tym pomp ciepła zgodnych z załącznikiem VII do dyrektywy 2018/2001, wodoru odnawialnego i wysokosprawnej kogeneracji opartej na odnawialnych źródłach energii; b) 30 % kosztów kwalifikowalnych w przypadku każdej innej inwestycji objętej niniejszym artykułem. 8. Intensywność pomocy można zwiększyć o 20 punktów procentowych w przypadku pomocy na rzecz małych przedsiębiorstw i o 10 punktów procentowych w przypadku pomocy na rzecz średnich przedsiębiorstw.” W zmienionym Rozporządzeniu Komisji (UE) nr 651/2014 nie ma możliwości zwiększenia maksymalnego poziomu wsparcia, w przypadku inwestycji realizowanych na terenie poszczególnych województw. Z powyższego wynika, iż w przypadku pomocy na produkcję energii ze źródeł odnawialnych maksymalny poziom dofinansowania wynosi 45% kosztów kwalifikowalnych. Poziom ten może być zwiększony do 65% w przypadku mikro i małych przedsiębiorstw lub 55% w przypadku średnich przedsiębiorstw. Intensywność pomocy na wydatki inne niż służące produkcji energii ze źródeł odnawialnych, o których mowa w art. 41 (magazyny energii oraz produkcja i przechowywanie biopaliw, biopłynów, biogazu i paliw z biomasy) wynosi maksymalnie 30% kosztów kwalifikowalnych. Poziom ten może być zwiększony do 50% w przypadku mikro i małych przedsiębiorstw lub do 40% w przypadku średnich przedsiębiorstw. Nie ma konieczności odnoszenia projektowanej w ramach projektu inwestycji w OZE do podobnej, mniej przyjaznej dla środowiska inwestycji, która prawdopodobnie została by przeprowadzona w przypadku braku pomocy i wyliczania

	o 15 punktów procentowych – w przypadku, gdy inwestycja jest realizowana na obszarze województw: kujawsko-pomorskiego, lubelskiego, lubuskiego, łódzkiego, małopolskiego, opolskiego, podkarpackiego, podlaskiego, pomorskiego, śląskiego, o, świętokrzyskiego, warmińsko-mazurskiego lub zachodniopomorskiego lub regionu mazowieckiego regionalnego. a) Czy możemy przyjąć, że realizujemy inwestycję w ramach punktu a) art. 41 ustęp 6 Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014? Punkt b) oznacza wyliczenie kosztu instalacji referencyjnej – czy ma to również zastosowanie przy mikroinstalacji? b) Czy dobrze rozumiem, że w przypadku małego przedsiębiorstwa, które zamontuje w ramach projektu mikroinstalację OZE o mocy 40kW możemy ubiegać się o 80% dofinansowania? • 45% - koszty zgodnie z podpunktem a) art. 41 ustęp 6 Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 • 20% - małe przedsiębiorstwo • 15% - inwestycja jest realizowana na obszarze województwa podlaskiego	maksymalnej wartości kosztów kwalifikowalnych przy pomocy tzw. kalkulatora pomocy publicznej, jak miało to miejsce przed zmianą zapisów rozporządzenia.
14	Czy przedsiębiorstwo może zrealizować inwestycję w całości w ramach pomocy de minimis (85% dofinansowania), jeśli do tej pory nie przekroczyło dopuszczalnych limitów?	ION w punkcie 7 Regulaminu Wyboru Projektów wykazała rozporządzenia pomocowe, którymi przedsiębiorca może objąć projekt, nie ograniczając jednocześnie możliwości wyboru tylko jednego z wykazanych rozporządzeń. W związku z powyższym Wnioskodawca ma możliwość objęcia całego projektu pomocą de minimis. Należy pamiętać, iż na mocy Rozporządzenia Komisji (UE) 2023/2831 z dnia 13 grudnia 2023 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis, zwiększony do 300 tys. Euro został limit pomocy de minimis, jaką może uzyskać jedno przedsiębiorstwo w trzyletnim okresie.
15	Kiedy powinniśmy wybrać podpunkt a) a kiedy podpunkt b) z art. 41 ustęp 6 Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014? Czy jest jakaś wielkość instalacji, która rozgranicza te dwa podpunkty?	Mając na uwadze odpowiedź na pytanie nr 13, ION informuje, iż wielkość instalacji nie ma znaczenia, w obliczu nowego brzmienia Artykułu 41 Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014.
16	Czy w przypadku projektu inwestycyjnego przedsiębiorstwa poniżej 50mln. wartości całkowitej należy przeprowadzić wszystkie analizy finansowe dla projektu, w szczególności analizy wskazane w pkt. 1.6 - 1.9 w Instrukcji wypełniania załączników. Biorąc pod uwagę zapisy "Wytyczne dotyczące zagadnień związanych z przygotowaniem projektów inwestycyjnych, w tym hybrydowych na lata 2021-2027" z dnia 5 marca 2023 r Rozdział 1. , pkt. 2 "Nie rekomenduje się instytucjom zarządzającym stosowania postanowień Wytycznych dla projektów, których całkowity koszt kwalifikowalny w momencie złożenia wniosku o dofinansowanie wynosi mniej niż 50 mln PLN. Z uwagi na złożoność koniecznych do przeprowadzenia analiz, zaleca się instytucjom zarządzającym, aby w przypadku projektów o mniejszej wartości, analizy przybrały formę uproszczoną." Jak należy odczytać w takim razie wytyczne do przygotowania wskazanej wyżej analizy finansowej i jakie elementy powinny się w niej znaleźć obligatoryjnie, dla projektu o wartości ok. 1 mln zł gdzie beneficjentem jest małe przedsiębiorstwo?	Przedstawione w Wytycznych dotyczących zagadnień związanych z przygotowaniem projektów inwestycyjnych, w tym hybrydowych na lata 2021-2027 (Wytyczne) rekomendacje kierowane są do Instytucji Zarządzających, do których należy ostateczna decyzja wyboru zakresu przedstawianych dokumentów. W ramach przedmiotowego naboru analizę finansową należy przygotować zgodnie z zapisami pkt. 1.6-1.9 Instrukcji wypełniania załączników bez względu na wartość projektu. W przypadku przedsiębiorstw ION dopuszcza możliwość przedstawienia uproszczonej analizy finansowej w scenariuszu wyłącznie „podmiot z projektem”. Zakres analizy finansowej powinien obejmować wszystkie obligatoryjnie elementy jak Bilans, Rachunek Zysków i Strat oraz Przepływy pieniężne. W przypadku przedsiębiorców nie ma konieczności wyliczania wskaźników efektywności finansowej i ekonomicznej. Założenia do analizy finansowej należy przyjąć zgodne z Wytycznymi Podrozdział 6.4. Okres odniesienia powinien być zgodny z okresem trwałości projektu.
17	Czy w przypadku projektu, w którym nabywana będzie instalacja fotowoltaiczna i pompa ciepła, magazyn energii elektrycznej, wymagany jest również magazyn energii cieplnej aby spełnić wymagania konkursu?	Nabycie w ramach projektu instalacji fotowoltaicznej, pompy ciepła oraz magazynu energii elektrycznej wymaga również nabycia systemu zarządzania energią oraz magazynu energii cieplnej w celu spełnienia wymagań przedmiotowego naboru. Nabycie magazynu energii cieplnej jest obowiązkowe tylko w przypadku, gdy pompa ciepła pozbawiona jest magazynu cieplnego tj. buforu/wymiennika ciepła. Należy mieć na uwadze, że przewidziane do zakupu w ramach projektu urządzenia muszą spełniać warunki innowacyjności wskazane w „Poradniku OZE”.

18	Czy Model finansowy w przypadku przedsiębiorstw również musi zawierać prognozę "Wnioskodawca z projektem" i oddzielnie "Projekt". Jakie elementy musi zawierać Model finansowy w przypadku przedsiębiorcy?	Odpowiedzi udzielono w pytaniu nr 16.
19	Wyciąg z dokumentacji technicznej - Załącznik 4c - czy to nie jest omyłka pisarska, że załącznik powinien być przedstawiony w aktywnym arkuszu kalkulacyjnym?	ION wymaga przedstawienie załącznika 4c w aktywnym arkuszu kalkulacyjnym.
20	Z konkursu wykluczone są projekty członków stowarzyszenia BOF/MOF i jednostek podległych, czy spółki miejskie (członka stowarzyszenia) które mają osobowość prawną są traktowane jako jednostki podległe? czy mogą aplikować w konkursie?	Zapis zawarty w pkt 5 Regulaminu Wybory Projektów tj. „Ze wsparcia w ramach naboru wyłączone zostaną projekty, których Wnioskodawcą jest członek Stowarzyszenia Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego, Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Suwałk oraz Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Miasta Łomży, a także jednostki podległe ww. członkom.”, oznacza, że wszystkie jednostki podległe, w tym spółki miejskie (członka stowarzyszenia), które posiadają osobowość prawną nie są uprawnione do objęcia wsparciem w ramach przedmiotowego naboru.
21	Czy w przypadku montażu instalacji fotowoltaicznej oraz powietrznych pomp ciepła koniecznym jest uzyskanie deklaracji właściwego organu odpowiedzialnego za gospodarkę wodną?	W przypadku montażu instalacji fotowoltaicznej oraz powietrznych pomp ciepła nie ma konieczności uzyskania deklaracji właściwego organu odpowiedzialnego za gospodarkę wodną.
22	Czy jest przewidziane szkolenie lub webinar w ramach w/w naboru?	Instytucja Organizująca Nabór (ION) nie planuje webinaru w zakresie naboru FEPD.02.04-IZ.00-001/24. W przypadku potrzeby przeprowadzenia spotkania informacyjnego online bardzo proszę o zgłaszanie tego do Punktu Informacyjnego Funduszy Europejskich w Białymstoku, Infolinia: 0 801 308 013, e-mail: pife.bialystok@podlaskie.eu.
23	Posiadamy panele fotowoltaiczne na nowo wybudowanym budynku czy z działania 2.4 Energia odnawialna, możemy ubiegać się o dofinansowanie na wybudowanie magazynu energii?	Trwający nabór nr FEPD.02.04-IZ.00-001/24 z działania 2.4 Energia odnawialna obejmuje projekty dotyczące inwestycji z zakresu budowy nowych lub zwiększenia mocy innowacyjnych jednostek wytwarzania energii elektrycznej i ciepła ze wszystkich rodzajów OZE, w szczególności z biomasy, biogazu, biometanu, energii wiatru, słońca oraz Ziemi (geotermia) wraz z magazynami energii lub ciepła działającymi na potrzeby danego źródła OZE oraz przyłączeniem do sieci (produkcja energii na potrzeby własne). Przy wyborze konkretnej technologii OZE, która traktowana będzie jako innowacyjna, należy łącznie spełnić następujące warunki wykazane w Poradniku OZE: 1. Wykazać innowację technologii OZE zgodnie z definicją innowacji przedstawioną w Podręczniku „Oslo Manual 2018”; 2. Wykorzystać magazyn energii, poprawiający stopień autokonsumpcji energii wytworzonej w OZE na miejscu; 3. Zastosować systemy zarządzania energią w budynku lub obiekcie przemysłowym lub instalacji energetycznej, dzięki czemu możliwe będzie monitorowanie ilości energii wytworzonej w OZE oraz prognozowanie jej zużycia, wynikającego z potrzeb użytkowych oraz spodziewanej konsumpcji. W ramach naboru nie jest możliwe wsparcie wyłącznie magazynów energii.

24	Czy w ramach naboru możliwy jest do sfinansowania projekt polegający na wykonaniu przez jst dla gospodarstw domowych zestawów instalacji OZE opisanych poniżej. W ramach naboru Gmina zamierza ubiegać się o dofinansowanie na realizację przedsięwzięcia polegającego na wykonaniu indywidualnych systemów urządzeń OZE dedykowanych gospodarstwom domowym Gminy , w skład których wejdą następujące komponenty: 1. instalacja pompy ciepła powietrze - woda, 2. instalacja fotowoltaiczna on-grid, 3. przydomowych magazynów energii elektrycznej, 4. zakup i wdrożenie systemu zarządzania energią (EMS) – urządzenia oraz oprogramowanie dedykowane analizie danych, automatycznego i zdalnego sterowania przepływami energii w budynku – maksymalizacja autokonsumpcji w gospodarstwie domowym. Inwestycja realizowana przez Gminę polegałaby na wykonaniu przez wyłonionego w drodze postępowania przetargowego Wykonawcę ok. 20 indywidualnych ww. zestawów dla gospodarstw domowych z obszaru gminy Narewka. Moc instalacji byłaby dobrana do indywidualnych potrzeb mieszkańców. Zgodnie z postanowieniami SZOP dla działania 2.4 (§.57) „W przypadku produkcji energii elektrycznej i/lub ciepła z OZE na potrzeby własne zakres wsparcia musi objąć przyłączenie do sieci lub tworzenie wysp energetycznych (...). Realizowane będą w ramach tego typu również projekty polegające na montażu odnawialnych źródeł energii na budynkach mieszkalnych, w tym budynkach jednorodzinnych na potrzeby własne mieszkańców.	Wsparciem objęte mogą być urządzenia produkujące energię elektryczną i/lub ciepłą z odnawialnych źródeł energii na potrzeby własne Wnioskodawcy. Oznacza to, że mieszkańcy gminy nie mogą być beneficjentami ostatecznymi projektu. W ramach przedmiotowego naboru nie jest dopuszczone realizowanie projektów w formule grantowej, co warunkują również zapisy kryteriów wyboru projektu (kryteria w przedmiotowym naborze nie umożliwiają realizacji projektów grantowych, w których niezbędne jest weryfikowanie procedur dotyczących realizacji projektu grantowego opracowanych przez beneficjenta projektu grantowego zgodnie z art. 41 ust. 10 ustawy wdrożeniowej). Zapisy SZOP obejmują cały zakres przedsięwzięć możliwych do realizacji w ramach Działania 2.4 Energia odnawialna, w tym zapisy dotyczące typów projektów, które nie są objęte przedmiotowym naborem. Przy ustalaniu zakresu projektu należy mieć na uwadze zapisy Regulaminu wyboru projektów w ramach naboru FEPD.02.04-IZ.00-001/24.
25	Jak obliczana będzie efektywność kosztowa w kryterium Efektywność kosztowa urządzeń produkujących energię pochodzącą ze źródeł odnawialnych w odniesieniu do instalacji fotowoltaicznych z magazynem energii. W opisie wskazano, iż „W przypadku projektów dotyczących montażu instalacji fotowoltaicznych, w ramach niniejszego kryterium brana jest pod uwagę moc zainstalowana w modułach fotowoltaicznych wyrażona w kWp.” Czy zgodnie z definicją do obliczenia efektywności kosztowej bierze się pod uwagę wartość dotacji na urządzenia produkujące energię – czyli instalację PV bez uwzględnienia dotacji na magazyn energii?	Zgodnie z definicją/ opisem kryterium Efektywność kosztowa urządzeń produkujących energię pochodzącą ze źródeł odnawialnych, do obliczenia efektywności kosztowej należy do przyjąć moc (w kW) zainstalowanych urządzeń w ramach projektu produkujących energię pochodzącą ze źródeł odnawialnych i podzielić ją przez wartość wnioskowanej dotacji oraz współczynnik wykorzystania zainstalowanej mocy urządzeń energii odnawialnej. Jako wartość wnioskowanej dotacji należy założyć wartość dofinansowania całego projektu, a nie tylko instalacji produkującej energię z OZE.
26	W kryterium Korzyści dla regionu oceniana jest przynależność do klastra energii. Jak będzie to weryfikowane. Zgodnie z kryterium punkty przyznane zostaną wnioskodawcy, który jest członkiem klastra energii lub spółdzielni energetycznej. Czy klastery, do którego należy wnioskodawca musi spełniać wymogi zdefiniowane w nowelizacji ustawy o OZE z 2023r., która wprowadza rejestr klastrów energii prowadzony przez URE? Zgodnie z założeniami nowelizacji ustawy, wpis klastra do rejestru klastrów stanowi jeden z warunków umożliwiających skorzystanie przez klastery z systemu wsparcia. Czy dotyczy to niniejszego konkursu? Czy kryterium dotyczy klastrów wpisanych do rejestru? Jeżeli nie to proszę o określenie jakie muszą być spełnione warunki aby uzyskać punkty w tym kryterium.	Możliwość otrzymania 10 punktów w ramach kryterium Korzyści dla regionu ma Wnioskodawca, który jest członkiem klastra energii, zgodnego z warunkami określonymi w nowelizacji Ustawy z dnia 20 lutego 2015 o odnawialnych źródłach energii tj. m.in. wpisanego do Rejestru Klastrów Energii prowadzonego przez Urząd Regulacji Energetyki.
27	W Instrukcji wypełniania załączników wskazano: „W przypadku przedsiębiorstw, za wyjątkiem tych, w których większość udziałów lub akcji posiadają jednostki samorządu terytorialnego, dokumentem równoważnym jest biznesplan. W związku z tym, Wnioskodawca ma możliwość zastosowania indywidualnego podejścia w zależności od potrzeb i złożoności projektu.” przy czym w dalszej części wskazano, że Studium wykonalności/ dokument równoważny powinno zawierać elementy, które wprost związane są z opracowaniem Studium wykonalności zgodnie z Wytycznymi. Proszę o informację jakie elementy ma zawierać Biznes plan i Model finansowy przedsięwzięcia inwestycyjnego dla Wnioskodawcy będącego przedsiębiorcą mając na uwadze Instrukcję wypełniania załączników?	Zgodnie z Instrukcją wypełniania załączników, w przypadku przedsiębiorstw, za wyjątkiem tych, w których większość udziałów lub akcji posiadają jednostki samorządu terytorialnego, dokumentem równoważnym jest biznesplan. W związku z tym, Wnioskodawca ma możliwość zastosowania indywidualnego podejścia w zależności od potrzeb i złożoności projektu. Należy unikać nadmiernego rozbudowywania opisów i podawania informacji zbędnych dla oceny wykonalności projektu. Informacje powinny być konkretne i jednoznaczne, a tam, gdzie to możliwe, poparte danymi liczbowymi. W dokumencie należy zawrzeć wszystkie elementy wymienione w pkt 1.1-1.1.14 Instrukcji wypełniania załączników, które są niezbędne do oceny projektu w oparciu o Kryteria wyboru projektów przyjęte Uchwałą 30/2024 Komitetu Monitorującego program Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027 z dnia 29 kwietnia 2024 r.

28	Zgodnie z pkt. 8 ppkt. 2 Regulaminu wyboru projektów do wydatków kwalifikowanych w ramach naboru zalicza się koszty pośrednie w wysokości 5% bezpośrednich kosztów kwalifikowanych projektu. Katalog kosztów pośrednich określony został w Podrozdziale 3.12. „Koszty pośrednie” Wytycznych dotyczących kwalifikowalności wydatków na lata 2021-2027. W dokumencie w pkt. 2a czytamy, iż „Katalog kosztów pośrednich projektu EFRR/FS/FST definiuje właściwa IZ. Katalog ten obejmuje w szczególności: a) koszty koordynatora projektu oraz innego personelu zaangażowanego w zarządzanie, rozliczanie, monitorowanie projektu lub prowadzenie innych działań administracyjnych w projekcie, w szczególności koszty wynagrodzenia tych osób, ich delegacji służbowych i szkoleń”. W związku z powyższym proszę o informację, czy koordynatorem projektu może być instytucja zewnątrz, która za wykonane usługi wystawi wnioskodawcy fakturę? Czy też do kosztów kwalifikowanych można zaliczyć tylko i wyłącznie koszty osobowe grupy osób zaangażowanych w realizację projektu zatrudnionych u wnioskodawcy?	Do kosztów pośrednich projektu można zaliczyć zarówno koszty osobowe personelu Wnioskodawcy, jak też koszty usług świadczonych przez podmioty trzecie na rzecz projektu. W związku z powyższym należy stwierdzić, iż koordynator projektu będący podmiotem zewnętrznym może zostać wykazany jako koszt pośredni zgodnie z zapisami punktu 2a, Podrozdziału 3.12 Wytycznych dotyczących kwalifikowalności wydatków na lata 2021-2027.
29	Zgodnie z pkt. 4.2 Regulaminu wyboru projektów: „Przy wyborze konkretnej technologii OZE, która traktowana będzie jako innowacyjna, należy łącznie spełnić następujące warunki wykazane w Poradniku OZE: 1. Wykazać innowację technologii OZE zgodnie z definicją innowacji przedstawioną w Podręczniku „Oslo Manual 2018”; 2. Wykorzystać magazyn energii, poprawiający stopień autokonsumpcji energii wytworzonej w OZE na miejscu; 3. Zastosować systemy zarządzania energią w budynku lub obiekcie przemysłowym lub instalacji energetycznej, dzięki czemu możliwe będzie monitorowanie ilości energii wytworzonej w OZE oraz prognozowanie jej zużycia, wynikającego z potrzeb użytkowych oraz spodziewanej konsumpcji”. Zgodnie z pkt. 6 Regulaminu wyboru projektów: „Maksymalny poziom dofinansowania UE w wydatkach kwalifikowalnych na poziomie projektu wynosi 85% (z zastrzeżeniem zasad dotyczących pomocy publicznej)”. W związku z powyższym w przypadku Wnioskodawcy korzystającego z dofinansowania w ramach Rozporządzenia 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 maksymalny pułap pomocy wynosi: - dla instalacji fotowoltaicznych – 45% - magazynów energii - 30%. Intensywność pomocy można zwiększyć o 20 punktów procentowych w przypadku pomocy na rzecz małych przedsiębiorstw i o 10 punktów procentowych w przypadku pomocy na rzecz średnich przedsiębiorstw. W związku z powyższym zwracam się z prośbą o informację, jaki maksymalny pułap dofinansowania przewidziany jest w konkursie dla instalacji EMS?	Zgodnie z zapisami punktu 7b art. 41 Rozporządzenia 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu, zmienionego Rozporządzeniem Komisji (UE) 2023/1315 z dnia 23 czerwca 2023 r. zmieniającym rozporządzenie (UE) nr 651/2014 uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu oraz rozporządzenie (UE) 2022/2473 uznające niektóre kategorie pomocy udzielanej przedsiębiorstwom prowadzącym działalność w zakresie produkcji, przetwórstwa i wprowadzania do obrotu produktów rybołówstwa i akwakultury za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu, intensywność pomocy nie może przekroczyć 30% kosztów kwalifikowalnych w przypadku każdej innej inwestycji objętej niniejszym artykułem poza inwestycją w produkcję energii ze źródeł odnawialnych. W związku z powyższym wydatki dotyczące systemu zarządzania energią wytworzoną z OZE (EMS) należy objąć pomocą w ramach punktu 7b, a więc maksymalny poziom wsparcia wyniesie 30%.
30	Zgodnie z pkt. 6 Regulaminu wyboru projektów: „Maksymalny poziom dofinansowania UE w wydatkach kwalifikowalnych na poziomie projektu wynosi 85% (z zastrzeżeniem zasad dotyczących pomocy publicznej)”. W związku z powyższym w przypadku Wnioskodawcy korzystającego z dofinansowania w ramach Rozporządzenia 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 maksymalny pułap pomocy wynosi: - dla instalacji fotowoltaicznych – 45% - magazynów energii - 30%. Intensywność pomocy można zwiększyć o 20 punktów procentowych w przypadku pomocy na rzecz małych przedsiębiorstw i o 10 punktów procentowych w przypadku pomocy na rzecz średnich przedsiębiorstw. W związku z powyższym zwracam się z prośbą o informację, ile punktów otrzyma przedsiębiorca w kryterium oceny „Wkład własny”, który podwyższy minimalny wkład własny na zakup instalacji fotowoltaicznej z 55% do 65%, a zakup magazynu pozostanie na minimalnym poziomie 70%? Czy przewidziany jest wzór na podwyższenie wkładu własnego?	Dobrowolne podwyższenie wkładu własnego, badane w ramach kryterium merytorycznego Wkład własny, będzie weryfikowane dla każdego wydatku. W przypadku przedstawionym w Pani pytaniu, członek Komisji Oceny Projektów zastosuje wyliczenie punktacji w ramach kryterium w oparciu o średnią ważoną: (wartość wydatku poniesionego na zakup instalacji fotowoltaicznej/ całkowita wartość wydatków kwalifikowalnych) * 10 pkt. Jeżeli wartość instalacji PV wyniesie 50% całkowitych wydatków kwalifikowalnych, to Wnioskodawca uzyska 5 punktów za podwyższenie wkładu własnego na niniejszym wydatku o 10%.

31	Czy w konkursie przewidziany został minimalny poziom autokonsumpcji produkowanej energii elektrycznej? Prowadzony przez nas zakład produkcyjny wytwarza wyroby od poniedziałku do piątku w godzinach 8-18. W weekendy jest zamknięty w związku z czym maszyny nie pracują. W związku z powyższym w weekend, kiedy zakład nie pracuje, czy możemy oddawać energię do sieci?	W ramach naboru nie został określony minimalny procentowy poziom autokonsumpcji energii wytworzonej z OZE. Nabór dotyczy produkcji energii na potrzeby własne Wnioskodawcy, co oznacza, że energia z OZE powinna być w jak największym stopniu konsumowana przez Wnioskodawcę. Można założyć, iż przeważająca ilość energii (więcej niż 50%) powinno być zużywane przez Wnioskodawcę. ION nie wykluczyła możliwości sprzedawania nieskonsumowanych nadwyżek wyprodukowanej energii z OZE.
32	Czy beneficjentem ostatecznym projektu mogą być mieszkańcy miasta (OZE dla mieszkańców)?	Odpowiedzi udzielono w pytaniu nr 24.
33	Czy projekt może być realizowany w formule projektu grantowego?	Odpowiedzi udzielono w pytaniu nr 24.
34	W związku z brzmieniem rozdziału „8. Wydatki kwalifikujące się do dofinansowania / pkt. 2 Katalog wydatków kwalifikowalnych w ramach naboru obejmuje m.in.: / Ppkt. 3 dostosowanie istniejących budynków/obiektów w zakresie niezbędnym do prawidłowego działania urządzeń OZE” Mamy następujące pytanie: Czy w ramach ppkt. 3 mieszczą się wydatki związane z wykonaniem instalacji C.O. i C.W.U. w budynku na rzecz, którego zostanie wykonana instalacja OZE (budynek świetlicy wiejskiej – obiekt użyteczności publicznej dotychczas nie posiadający instalacji C.O. i C.W.U.)? Działanie w tym zakresie objęłoby wydatki polegające na wykonaniu rozprowadzenia instalacji C.O. i C.W.U. od źródła ciepła do emiterów ciepła (instalacja podłogowa i grzejniki) – wraz z urządzeniami towarzyszącymi (odpowietzniki, zawory termoregulacyjne)?	Nie ma możliwości zaliczenia do kosztów kwalifikowalnych wydatków poniesionych na wykonanie instalacji c.o. i c.w.u. w budynku. Wydatki kwalifikowalne poniesione na dostosowanie istniejących budynków/obiektów w zakresie niezbędnym do prawidłowego działania urządzeń OZE (Regulamin Wyboru Projektów, Rozdział 8, pkt. 2, ppkt. 3) należy traktować jako wydatki niezbędne do podłączenia źródła OZE do istniejącej instalacji c.o., c.w.u. lub instalacji elektrycznej.
35	Czy w ramach ppkt. 3 mieszczą się wydatki polegające na wykonaniu robót budowlanych w zakresie kanałów służących rozprowadzeniu ciepła z urządzenia OZE do innych obiektów niż obiekt, w którym mieści się urządzenie OZE (gruntowa pompa ciepła)? Przedmiotowe rozwiązanie jest wykonalne technicznie oraz oszczędniejsze pod względem ekonomicznymi, niż rozwiązanie polegające na wykonaniu oddzielnych instalacji pomp ciepła?	Mając na uwadze odpowiedź na pytanie nr 34, ION informuje, iż nie ma możliwości uznania za koszty kwalifikowalne projektu wydatków poniesionych na budowę kanałów służących rozprowadzeniu ciepła z urządzenia OZE do innych obiektów niż obiekt, w którym mieści się urządzenie OZE, czyli sieci cieplnej pomiędzy budynkami.
36	Czy w ramach ppkt. 4 mieszczą się wydatki polegające na wykonaniu przyłącza ciepłowniczego do budynku oraz wykonaniu instalacji C.O. w budynku, który dotychczas nie posiadał instalacji C.O. (obiekt remizy OSP)?	Ogłoszony nabór dotyczy budowy lub zwiększenia mocy innowacyjnych jednostek wytwarzania energii z OZE. Podłączenie (wykonanie przyłącza ciepłowniczego) budynku do sieci ciepłowniczej oraz wykonanie nowej instalacji c.o. w budynku nie wpisuje się w zakres kosztów kwalifikowalnych.

37	Chciałabym zadać pytanie dotyczące możliwości realizacji projektu polegającego na rozbudowie instalacji fotowoltaicznej o mocy 1 MW dofinansowanej w ramach funduszy europejskich, którą już posiadam. W ramach projektu planowana jest rozbudowa istniejącej instalacji 1 MW o instalację dodatkową o mocy 490 kW. Oprócz innowacyjnej instalacji PV planujemy zastosować magazyn energii, poprawiający stopień autokonsumpcji energii wytworzonej z OZE na miejscu oraz zastosować system zarządzania energią. Zgodnie z dokumentacją konkursu: – Pojemność magazynów energii elektrycznej/ ciepła powinna być dostosowana do produkcji energii elektrycznej/ ciepła w urządzeniach OZE. Magazyn energii dostosowany do produkcji energii w urządzeniach OZE, to taki którego pojemność (kWh) nie przekracza 1,5-krotności mocy (kWp) posiadanej instalacji fotowoltaicznej. Biorąc pod uwagę fakt, że w ramach konkursu preferowane (dodatkowo punktowane) są projekty komplementarne, czy projekt może obejmować rozbudowę istniejącej instalacji o mocy 1 MW działającej na potrzeby własne o instalację o mocy 490 kW, która będzie pracowała również na potrzeby własne oraz magazyn energii do rozbudowanej instalacji o łącznej już mocy 1,49 MW (1 MW stara PV i 490 kWp nowa PV) oraz system zarządzania energią do rozbudowanej instalacji o mocy 1,49 MW (system będzie zarządzał całą instalacją zarówno starą o mocy 1 MW, jak i nową o mocy 490 kWp)? Zgodnie z art. 41 ROZPORZĄDZENIA KOMISJI (UE) NR 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. taka możliwość istnieje ale wolę się upewnić, czy IZ nie narzuca w tym względzie własnych obostrzeń.	Zgodnie z warunkami szczegółowymi naboru oraz zapisami Linii Demarkacyjnej moc magazynu przewidzianego do dofinansowania nie może przekraczać 1 MWe, przy czym w przypadku magazynów realizowanych w ramach instalacji OZE ich moc nie powinna przekraczać sumarycznej mocy wszystkich jednostek wytwórczych wchodzących w skład tej instalacji. Projekt może obejmować rozbudowę istniejącej instalacji o mocy 1 MW działającej na potrzeby własne o instalację innowacyjną o mocy 490 kW, która będzie pracowała również na potrzeby własne, zakup magazynu energii o mocy do 1 MWe oraz systemu zarządzającego energią produkowaną zarówno w istniejącej jak i realizowane w ramach projektu instalacji OZE.
38	W wymaganych do naboru jest podane, że obligatoryjnym załącznikiem jest studium wykonalności / biznes plan / dokument równoważny w którego strukturze obowiązkowej są analizy popytu, opcji oraz analiza finansowa DCF. Proszę o informację w jaki sposób przygotować te analizy w przypadku rolnika? Na jakich danych się oprzeć skoro nie mają obowiązku stosowania pełnej księgowości?	W ramach naboru FEPD.02.04-IZ.00-001/24 rolnicy zobowiązani są do przedstawienia studium wykonalności / biznes planu / dokumentu równoważnego, opartego o posiadane przez niego dane finansowe. Wnioskodawca ma możliwość zastosowania indywidualnego podejścia w zależności od potrzeb i złożoności projektu. Należy unikać nadmiernego rozbudowywania opisów i podawania informacji zbędnych dla oceny wykonalności projektu. Informacje powinny być konkretne i jednoznaczne, a tam, gdzie to możliwe, poparte danymi liczbowymi. W dokumencie należy zawrzeć wszystkie elementy wymienione w pkt 1.1-1.14 Instrukcji wypełniania załączników, które są niezbędne do oceny projektu w oparciu o Kryteria wyboru projektów przyjęte Uchwałą 30/2024 Komitetu Monitorującego program Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027 z dnia 29 kwietnia 2024 r.
39	Czy dysponowanie prawomocną decyzją o warunkach zabudowy oraz warunki zasilania wraz z umową przyłączenia wydane przez PGE Dystrybucja S.A. Oddział Białystok jest wystarczające przy zadaniu - budowa elektrowni fotowoltaicznej? Czy muszą być oddzielnie warunki przyłączenia na wytwarzanie energii do sieci i oddzielnie na magazyn energii?	Posiadanie warunków przyłączenia z Zakładu Energetycznego przez Wnioskodawcę na moment składania wniosku o dofinansowanie nie jest wymagane. Instytucja Zarządzająca FEoP 2021-2027 (IZ FEoP 2021-2027) nie weryfikuje warunków przyłączeniowych również przed podpisaniem umowy o dofinansowanie. Konieczność posiadania ww. warunków jest obowiązkiem Wnioskodawcy natomiast nie jest przedmiotem oceny na jakimkolwiek etapie oceny projektu. W przypadku, gdy inwestycja objęta projektem związana jest ze zmianą zagospodarowania terenu, która nie wymaga pozwolenia na budowę albo zgłoszenia budowy lub wykonywania innych robót budowlanych, należy załączyć do wniosku o dofinansowanie Wypis i Wyrys z Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego albo Decyzję o warunkach zabudowy. Zarówno Wypis i Wyrys z Miejscowego Planu Zagospodarowania/ Warunki Zabudowy jak również Informacja o braku potrzeby uzyskania takich decyzji z właściwego urzędu wydającego Warunki Zabudowy dla danego obszaru są dokumentami obligatoryjnymi na moment aplikowania o dofinansowanie.
40	Jak należy rozumieć definicję „klastra energii”? Czy zostaną przyznane punkty za przynależność do klastra, który w swojej nazwie nie odwołuje się do energii, ale z zapisów statutu, wynika, że prowadzi działania w zakresie OZE?	Odpowiedzi udzielono w pytaniu nr 26.
41	Do jakiego okresu bazowego należy wykazać planowaną moc instalacji w ramach kryterium „Dostosowanie instalacji OZE”? Czy jest to rok kalendarzowy, czyli 2023, czy 12 miesięcy poprzedzających złożenie wniosku?	Okresem bazowym, dla którego badane jest zużycie energii w budynku jest 12-miesięczny okres rozliczeniowy z dostawcą energii. Jeżeli Wnioskodawca rozlicza się w okresach miesięcznych, należy wykazać zużycie energii w ostatnich 12 zamkniętych okresach przed złożeniem wniosku.
42	Czy możliwe jest wnioskowanie o moc instalacji, która będzie wykorzystywana przez obiekt będący jeszcze w budowie? Czy można na podstawie prognoz oszacować wielkość instalacji mając świadomość optymalnego dostosowania do faktycznych potrzeb, co będzie przedmiotem monitorowania?	Nie ma możliwości aplikowania o zakup i montaż instalacji OZE, która będzie wytwarzała energię na potrzeby budynku, który jest jeszcze w budowie i nie został oddany do użytkowania. Powyższe wynika z faktu, iż Wnioskodawca nie ma możliwości określenia w sposób wiarygodny zużycia energii w budynku i prawidłowego dostosowania mocy projektowanej instalacji OZE. Dodatkowo Wnioskodawca nie będzie w stanie wyliczyć wartości bazowej wskaźnika rezultatu Szacowana emisja gazów cieplarnianych.

43	Czy możliwe jest wnioskowanie o moc instalacji większą niż wynika to z dotychczasowego zużycia, tj. uwzględniając również prognozy? Powyższe wynika z faktu, że w danym budynku nie prowadzono działalności przez pełny rok, a tym samym zużycie historyczne nie odzwierciedla realnego zapotrzebowania.	W przypadku, gdy Wnioskodawca posiada dane dotyczące zużycia energii za niepełny okres rozrachunkowy, należy w sposób jak najbardziej wiarygodny wykazać prognozowane zużycie energii, w celu prawidłowego oszacowania mocy instalacji OZE
44	W regulaminie jest zapis dotyczący pojemności magazynu energii: "Magazyn energii dostosowany do produkcji energii w urządzeniu OZE, to taki którego pojemność (kWh) nie przekracza 1,5-krotności mocy (kWp) posiadanej instalacji fotowoltaicznej". Czy moc magazynu energii zakupionego w ramach projektu może odpowiadać łącznie 1,5-krotności instalacji fotowoltaicznej zakupionej w projekcie i komplementarnej, którą Wnioskodawca już posiada? Przykładowo - czy można zakupić magazyn o pojemności 200 kWh dla następujących instalacji: Istniejąca instalacja - 49,5 kWp Instalacja zamontowana w ramach projektu - 99 kWp.	Odpowiedzi udzielono w pytaniu nr 37.
45	Czy w przypadku, gdy jeden podmiot planuje zainstalować instalacje fotowoltaiczne na trzech budynkach znajdujących się w różnych lokalizacjach, lecz w obrębie jednej miejscowości, a łączna moc instalacji nie przekraczałaby 0,5mW, to czy wystarczające będzie złożenie jednego wniosku, który obejmie wszystkie budynki, czy należy złożyć wnioski oddzielnie dla poszczególnych?	W przypadku inwestycji polegającej na montażu trzech instalacji fotowoltaicznych usytuowanych na trzech budynkach położonych w jednej miejscowości, których łączna moc nie przekracza 0,5 MWe, nie ma konieczności składania 3 wniosków o dofinansowanie. Możliwe jest złożenie jednego wniosku o dofinansowanie projektu polegającego na montażu trzech instalacji OZE.
46	W przypadku dofinansowania z pomocy de minimis poziom dofinansowania może maksymalnie wynieść 85%. Czy można jednak, a jeżeli tak to w jaki sposób wybrać czy wnioskuje się o dofinansowanie z pomocy de minimis czy z pomocy publicznej? Będę wdzięczny za odpowiedź i wszelkie informacje na temat gdzie mogę znaleźć więcej informacji na ten temat.	Wnioskodawca składając wniosek o dofinansowanie za pomocą aplikacji WO2021 w sekcji „I Dodatkowe informacje”, w kategorii „Informacje dotyczące pomocy publicznej” wybiera jedno spośród trzech pól – „pomoc publiczna”, „pomoc de minimis” lub „bez pomocy publicznej/pomocy de minimis”. W przypadku wskazania, iż projekt objęty jest pomocą publiczną bądź pomocą de minimis w kolejnym polu należy obligatoryjnie wskazać właściwe rozporządzenia, na podstawie którego Wnioskodawca ubiega się o udzielenie pomocy. Obejmując projekt pomocą de minimis należy wybrać Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 17 kwietnia 2024 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów na lata 2021-2027. W przypadku objęcia projektu pomocą publiczną należy wybrać Rozporządzenie MFIPR z dnia 11 grudnia 2022 r. w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na propagowanie energii ze źródeł odnawialnych, propagowanie wodoru odnawialnego i wysokosprawnej kogeneracji w ramach regionalnych programów na lata 2021–2027. Instrukcja użytkownika Aplikacji WOD2021-Wnioskodawca jest dostępna pod poniższym linkiem: https://funduszeupodlaskie.eu/pl/dowiedz_sie_wiecej_o_programie/zapoznaj_sie_z_dokumentami/pobierz_poradniki_i_publicacje/instrukcja-wod2021-dla-wnioskodawcy.html
47	W jaki sposób ION będzie weryfikował uczestnictwo beneficjenta w Kłastrze ?	Odpowiedzi udzielono w pytaniu nr 26.
48	Członkowie BOF, MOFS oraz MOFMŁ, a także jednostki podległe ww. członkom są wykluczone z konkursu. Ale jak dobrze rozumiem podmioty gospodarcze działające na obszarze ww. stowarzyszeń i całkowicie z nimi nie związane, już mają prawo do składania wniosków aplikacyjnych?	Ze wsparcia w ramach naboru wyłączone zostaną projekty, których Wnioskodawcą jest członek Stowarzyszenia Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego, Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Suwałk oraz Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Miasta Łomży, a także jednostki podległe ww. członkom. Oznacza, że wszystkie jednostki podległe, które posiadają osobowość prawną nie są uprawnione do objęcia wsparciem w ramach przedmiotowego naboru. Podmioty gospodarcze działające na obszarze ww. stowarzyszeń i całkowicie z nimi nie związane są uprawnione do ubiegania się o dofinansowanie w ramach naboru o ile znajdują się w katalogu podmiotów wskazanym w pkt. 5 Regulaminu wyboru projektów.
49	Innowacyjność OZE to m.in. moduły bifacialne dedykowana instalacja i przygotowany teren wraz z magazynem. Co w przypadku kiedy mamy instalację 50 kWp w technologii mono na nie dedykowanej konstrukcji i do niej chcemy wybudować instalację taką o jakiej mowa w naborze czy w tym przypadku musimy zdemontować istniejącą instalację i zastąpić ją tą nową dedykowaną?? czy możemy ją pozostawić, ująć tylko w projekcie jako istniejącą a dostosować nowoprojektowaną do wymogów konkursu ??	Nie ma konieczności demontowania posiadanej „nieinnowacyjnej” instalacji OZE. Możliwe jest pozostawienie posiadanej instalacji fotowoltaicznej oraz objęcie projektem składanym w ramach Działania 2.4 nowej, innowacyjnej części rozbudowywanej instalacji OZE.

50	Czy do kosztów kwalifikowalnych można zaliczyć wykonanie wiaty fotowoltaicznej, a konkretnie konstrukcji z dachem, do której będą zainstalowane panele fotowoltaiczne?	Wydatek poniesiony na montaż konstrukcji z dachem, do której będą zainstalowane panele fotowoltaiczne, konstrukcji wyniesionej, czy też carportu nie może stanowić wydatku kwalifikowalnego w ramach ogłoszonego naboru z Działania 2.4, gdyż jest to wydatek niezwiązany z celami Działania 2.4.
51	Chcielibyśmy wykonać instalacje OZE na budynku Stacji Uzdatniania Wody, która jest własnością Gminy, jednak jest administrowana na podstawie Koncesji przez Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej innej gminy. W związku z powyższym zwracamy się zapytaniem czy w przypadku uzyskania dofinansowania VAT będzie kwalifikowany czy nie oraz czy uzyskane dofinansowanie będzie traktowane jako pomoc de minimis?	Podatek VAT może stanowić koszt kwalifikowalny, gdy Wnioskodawca/Partner nie ma prawnej możliwości odzyskania tego podatku. Wnioskodawca zobowiązany jest do przedłożenia stosownego oświadczenia. W sytuacji, gdy zaistnieją przesłanki umożliwiające odzyskanie tego podatku, Wnioskodawca/Partner, zobowiązuje się do zwrotu zrefundowanej w ramach projektu części poniesionego podatku VAT. W celu potwierdzenia wiarygodności przedstawionej deklaracji, zalecanym załącznikiem na etapie aplikowania jest indywidualna interpretacja Krajowej Informacji Skarbowej wydana w przedmiotowym zakresie. Jednakże w przypadku nieprzedłożenia przedmiotowej opinii do dokumentacji aplikacyjnej Wnioskodawca jest zobowiązany przedłożyć ją na moment rozliczania projektu, z zastrzeżeniem, że do momentu dostarczenia opinii, VAT nie będzie podlegał refundacji. Ewentualna ponowna kwalifikacja podatku VAT będzie możliwa po dostarczeniu stosownej opinii. Klasyfikacja dofinansowania jako pomocy publicznej lub pomocy de minimis pozostaje w gestii Wnioskodawcy i znajduje rozwiązanie w przeprowadzanym przez Wnioskodawcę teście pomocy publicznej w Studium Wykonalności. Wnioskodawca (z wyjątkiem przedsiębiorstw) ma obowiązek przeprowadzenia testu pomocy publicznej wraz z wyczerpującym uzasadnieniem dla każdej z przesłanek wystąpienia pomocy publicznej. Analiza powinna być szczegółowa i przeprowadzona w oparciu o zapisy Komunikatu Komisji – Zawiadomienie Komisji w sprawie pojęcia pomocy państwa w rozumieniu art. 107 ust.1 TFUE.
52	Czy dofinansowanie będzie wspierać montaż agregatów prądotwórczych?	Koszt montażu agregatów prądotwórczych nie znajduje się w katalogu kosztów kwalifikowalnych.
53	Czy państwowe uczelnie wyższe mogą wziąć udział w konkursie jako Instytucje nauki i edukacji (wnioskodawcy konkursu)?	Państwowe uczelnie wyższe jako instytucje nauki i edukacji, znajdują się w katalogu potencjalnych beneficjentów w ramach naboru FEPD.02.04-IZ.00-001/24.
54	Zwracam się z pytaniem dot. Pkt. 12 – Regulaminu Wyboru Projektów o brzmieniu „Celem prowadzonego przez ION postępowania jest wybór do dofinansowania projektów spełniających kryteria wyboru projektów, które wśród projektów z wymaganą minimalną liczbą punktów tj. 50% maksymalnej ilości punktów, uzyskały kolejno największą liczbę punktów w ramach dostępnej kwoty przeznaczonej na dofinansowanie projektów.” Czy należy spełniać wymogów wspomnianych 50% maksymalnej ilości punktów, aby projekt został zakwalifikowany do otrzymania dofinansowania? Tzn. Należy uzyskać minimum 50 pkt z kryteriów wyboru projektów, aby projekt został zakwalifikowany do dalszego rozpatrzenia?	Projekt otrzymuje ocenę pozytywną, jeśli spełnia wszystkie kryteria merytoryczne nie punktowe. Ponadto, projekt otrzymuje pozytywną ocenę, jeśli uzyska co najmniej 50% maksymalnej liczby punktów przewidzianych w ramach kryteriów o charakterze punktowym. W przypadku nierozstrzygnięcia kolejności na liście w wyniku zastosowania kryteriów o charakterze punktowym projekty zostaną ustawione w porządku według kolejnych kryteriów rozstrzygających. Zarząd Województwa Podlaskiego, spośród pozytywnie ocenionych projektów wybiera do dofinansowania projekty, kolejno, z najwyższą liczbą otrzymanych punktów do wyczerpania kwoty środków przeznaczonych na dofinansowanie projektów w ramach przedmiotowego naboru tj. 70 000 000 PLN.
55	Czy w ramach projektu możliwa jest realizacja instalacji fotowoltaicznej wraz z magazynem energii elektrycznej, system zarządzania energią w budynku dedykowanego zasilaniu istniejącej, gruntowej pompy ciepła – tj. czy w omawianym przypadku instalacja fotowoltaiczna (tradycyjny, jednostronny panel montowany bezpośrednio na połaci dachowej budynku) wraz z magazynem i systemem zarządzania energią elektryczną zostanie uznany za innowacyjne rozwiązanie w rozumieniu postanowień regulaminu konkursu?	W ramach ogłoszonego naboru FEPD.02.04-IZ.00-001/24 możliwa jest realizacja instalacji fotowoltaicznej wraz z magazynem energii elektrycznej, system zarządzania energią w budynku pod warunkiem spełniania przez ww. instalację wymogów innowacyjności wskazanych w „Poradniku OZE”. Oznacza to, że instalacja fotowoltaiczna składająca się z: tradycyjnego, jednostronnego panelu montowanego na połaci dachowej budynku wraz z magazynem i systemem zarządzania energią, nie zostanie uznana za innowacyjne rozwiązanie w rozumieniu postanowień regulaminu konkursu.

56	Jednym z podmiotów uprawnionych o ubieganie się o dofinansowanie są rolnicy. W związku z powyższym proszę o wyjaśnienie: - z jakiej pomocy mogą korzystać rolnicy? - jaką maksymalną wysokość dotacji mogą otrzymać rolnicy na zakup instalacji fotowoltaicznych? - jaką maksymalną wysokość dotacji mogą otrzymać rolnicy na zakup magazynów energii?	Rolnicy mogą skorzystać z pomocy publicznej. ION informuje, iż zgodnie z ust. 7 art. 41 Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r., zmienionym Rozporządzeniem Komisji (UE) 2023/1315 z dnia 23 czerwca 2023 r. „7. Intensywność pomocy nie może przekraczać: a) 45 % kosztów kwalifikowalnych w przypadku inwestycji w produkcję odnawialnych źródeł energii, w tym pomp ciepła zgodnych z załącznikiem VII do dyrektywy 2018/2001, wodoru odnawialnego i wysokosprawnej kogeneracji opartej na odnawialnych źródłach energii; b) 30 % kosztów kwalifikowalnych w przypadku każdej innej inwestycji objętej niniejszym artykułem. 8. Intensywność pomocy można zwiększyć o 20 punktów procentowych w przypadku pomocy na rzecz małych przedsiębiorstw i o 10 punktów procentowych w przypadku pomocy na rzecz średnich przedsiębiorstw.” Z powyższego wynika, iż w przypadku pomocy na produkcję energii ze źródeł odnawialnych maksymalny poziom dofinansowania wynosi 45% kosztów kwalifikowalnych. Poziom ten może być zwiększony do 65% w przypadku mikro i małych przedsiębiorstw lub 55% w przypadku średnich przedsiębiorstw. Ostateczna wysokość wsparcia na odnawialne źródła energii zależy zatem od tego czy Wnioskodawca – rolnik posiada status mikroprzedsiębiorstwa, małego przedsiębiorstwa, średniego przedsiębiorstwa. W przypadku dużych przedsiębiorstw nie ma możliwości zwiększenia podstawowego poziomu intensywności wsparcia. Z zapisów ww. rozporządzenia wynika również, że intensywność pomocy na wydatki inne niż służące produkcji energii ze źródeł odnawialnych, o których mowa w art. 41 (magazyny energii oraz produkcja i przechowywanie biopaliw, biopłynów, biogazu i paliw z biomasy) wynosi maksymalnie 30% kosztów kwalifikowalnych. Poziom ten może być zwiększony do 50% w przypadku mikro i małych przedsiębiorstw lub do 40% w przypadku średnich przedsiębiorstw. Ostateczna wysokość wsparcia na magazyny energii zależy zatem od tego czy Wnioskodawca – rolnik posiada status mikroprzedsiębiorstwa, małego przedsiębiorstwa, średniego przedsiębiorstwa. W przypadku dużych przedsiębiorstw nie ma możliwości zwiększenia podstawowego poziomu intensywności wsparcia. W przypadku pomocy de minimis udzielanej na podstawie Rozporządzenia Komisji (UE) nr 2023/2831 z dnia 13 grudnia 2023 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis, ION informuje, że nie ma możliwości wsparcia przedsiębiorców prowadzących działalność związaną z produkcją podstawowych produktów rolnych. Powyższe wynika z zapisów art.1 ust.1 Rozporządzenia Komisji (UE) nr 2023/2831.
57	Katalog kosztów kwalifikowalnych zawiera pozycję: „dostosowanie istniejących budynków/obiektów w zakresie niezbędnym do prawidłowego działania urządzeń OZE”. W związku z powyższym: 1. Jakie działania można w jej ramach realizować? Czy w przypadku budynku, w którym funkcjonuje obecnie np. ogrzewanie elektryczne (grzejniki elektryczne) kwalifikowalny będzie koszt realizacji instalacji c.o. (kotłownia, rozprowadzenie instalacji c.o. w budynku, grzejniki) niezbędnej do pracy pompy ciepła? 2. Łąć dalej: jako „prawidłowe działanie urządzenia OZE” należałoby uważać także jego pracę przy optymalnych parametrach kosztów eksploatacyjnych. Czy w związku z tym w ramach „działań niezbędnych do prawidłowego działania urządzeń OZE” możliwa jest realizacja prac termomodernizacyjnych budynku, których przeprowadzenie spowoduje, że planowane urządzenie OZE będzie pracować przy istotnie mniejszym zużyciu energii elektrycznej? 3. Czy obowiązuje jakiś limit procentowy kosztów kwalifikowalnych obejmujących dostosowanie budynków w zakresie niezbędnym do prawidłowego funkcjonowania urządzeń OZE w odniesieniu do całości kosztów kwalifikowalnych projektu?	Nie ma możliwości zaliczenia, w ramach pozycji „dostosowanie istniejących budynków/obiektów w zakresie niezbędnym do prawidłowego działania urządzeń OZE”, do kosztów kwalifikowalnych, wydatków poniesionych na instalację c.o. (kotłownia, rozprowadzenie instalacji c.o. w budynku, grzejniki). Wydatki kwalifikowalne poniesione na dostosowanie istniejących budynków/obiektów w zakresie niezbędnym do prawidłowego działania urządzeń OZE (Regulamin Wyboru Projektów, Rozdział 8, pkt. 2, ppkt. 3) należy traktować wyłącznie jako wydatki niezbędne do podłączenia źródła OZE do istniejącej instalacji c.o., c.w.u. lub instalacji elektrycznej. ION potwierdza, iż pierwszym etapem powinna być termomodernizacja budynku, a następnie montaż źródła ciepła np. pompy ciepła, gdyż w nieocieplonym budynku montaż pompy ciepła może wiązać się z wysokimi rachunkami za prąd w okresie grzewczym. Natomiast wydatki na prace termomodernizacyjne nie mogą zostać zaliczone do kosztów kwalifikowalnych. Oznacza to również, iż nie istnieje limit procentowy kosztów kwalifikowalnych obejmujących dostosowanie budynków w zakresie niezbędnym do prawidłowego funkcjonowania urządzeń OZE w odniesieniu do całości kosztów kwalifikowalnych projektu.

58	Kilka miesięcy temu na stronie programu opublikowano „Poradnik dofinansowania inwestycji w zakresie odnawialnych źródeł energii” opracowany przez Instytut Innowacji i Technologii Politechniki Białostockiej. Czy jeżeli urządzenia OZE przewidziane w projekcie w „Poradniku” będą wskazane jako „innowacyjne” lub które „można traktować jako innowacyjne”, to czy będzie to wystarczające do wykazania innowacyjności technologii OZE zgodnie z definicją Podręcznika „Oslo Manual 2018”, tj. czy spełniony będzie warunek nr 1 wskazany w kryterium formalnym nr 7 „Innowacyjność odnawialnych źródeł energii”? W przypadku instalacji fotowoltaicznych z zapisów „Poradnika...” wnioskujemy, że o jej innowacyjności przesądza zastosowanie magazynu energii (strona 8 opracowania: „O innowacyjności systemu fotowoltaicznego stanowi jego obowiązkowe podłączenie z magazynem energii w dowolnej technologii akumulacji. Magazyny energii muszą współpracować z systemem fotowoltaicznym za pośrednictwem dedykowanych regulatorów ładowania lub hybrydowych falowników solarnych.”). Czy w tej sytuacji instalacja fotowoltaiczna zbudowana ze standardowych paneli, ale współpracująca z magazynem energii zostanie uznana za spełniającą wspomniany warunek nr 1 wskazany w kryterium formalnym nr 7?	Odpowiedzi udzielono w pytaniu nr 55.
59	W projekcie obligatoryjne jest zastosowanie magazynów energii. Czy dobrze interpretujemy: w przypadku pompy ciepła solanka/woda za magazyn energii uznany zostanie zbiornik buforowy?	Odpowiedzi udzielono w pytaniu nr 17.
60	Według jakiej metodologii należy ustalić wartości wskaźników: 1. Szacowana emisja gazów cieplarnianych 2. Ilość wytworzonej energii cieplnej ze źródeł OZE? W przypadku instalacji grzewczej jednolitą metodologię w przypadku wszystkich projektów w konkursie zapewniłoby oparcie obliczeń na audycie energetycznym (względnie charakterystyce energetycznej), który dostarcza informacji w zakresie zapotrzebowania budynku na ciepło i zużycie energii końcowej. Czy w takim razie do ustalenia wartości wskaźników należy przygotować audyt energetyczny (charakterystykę), czy też należy oprzeć się na innych danych? Jeśli na innych, to na jakich? Jednym z kryteriów oceny jest „Wpływ projektu na redukcję emisji CO2 i poprawę stanu środowiska”. Pozostawienie wnioskodawcom dowolności w zakresie obliczeń redukcji emisji wydaje się więc niewłaściwe (można sobie wyobrazić sytuację, kiedy wykazana zostanie redukcja emisji CO2, podczas gdy przy przyjęciu metodologii audytu takiej redukcji nie będzie).	Wnioskodawca nie ma obowiązku przygotowania audytu energetycznego lub charakterystyki energetycznej budynku, natomiast może takie dokumenty opracować, przy czym koszt takiego audytu/charakterystyki nie może stanowić wydatku kwalifikowalnego. ION nie narzuca dokumentu, na podstawie którego wnioskodawca dokona stosownych wyliczeń. Wnioskodawca powinien przedstawić metodologię wyliczenia ww. wskaźników w Studium wykonalności / dokumencie równoważnym / biznes planie – powinna ona zawierać wartości bazowe i wartości docelowe (do osiągnięcia) wskaźników wraz ze sposobem ich wyliczenia, dane stanowiące podstawę tych wyliczeń oraz źródła tych danych. Ilość wytworzonej energii cieplnej powinna wynikać z możliwości technicznych instalacji planowanej do zamontowania.
61	Czy za innowacyjną zostanie uznana instalacja OZE w skład której wchodzi instalacja fotowoltaiczna (jednostronny panel, bez „koncentratorów” luminescencyjnych) wyposażona w magazyn energii elektrycznej oraz instalację pompy ciepła?	Zgodnie z Regulaminem wyboru projektów możliwe jest dofinansowanie OZE, które są innowacyjne, dla których brakuje systemów wsparcia operacyjnego lub gdy technologia OZE jest niewystarczająco dojrzała lub charakteryzuje się wyższym ryzykiem albo niższą rentownością. Przy wyborze konkretnej technologii OZE, która traktowana będzie jako innowacyjna, należy łącznie spełnić następujące warunki wykazane w Poradniku OZE: 1. Wykazać innowację technologii OZE zgodnie z definicją innowacji przedstawioną w Podręczniku „Oslo Manual 2018”; 2. Wykorzystać magazyn energii, poprawiający stopień autokonsumpcji energii wytworzonej w OZE na miejscu; 3. Zastosować systemy zarządzania energią w budynku lub obiekcie przemysłowym lub instalacji energetycznej, dzięki czemu możliwe będzie monitorowanie ilości energii wytworzonej w OZE oraz prognozowanie jej zużycia, wynikającego z potrzeb użytkowych oraz spodziewanej konsumpcji. Stąd instalacja paneli fotowoltaicznych (jednostronnych, bez „koncentratorów” luminescencyjnych) z magazynem energii i pompą ciepła nie może zostać uznana za innowacyjne OZE. W wyżej wymienionym podręczniku zostały wskazane przykłady instalacji, które można uznać za innowacyjne, ale należy pamiętać, iż to po stronie Wnioskodawcy należy uzasadnienie zastosowania konkretnego rozwiązania i będzie przedmiotem weryfikacji na etapie oceny.
62	Zgodnie z brzmieniem regulaminu: „Instalacja OZE nie powinna być przewymiarowana. Zakładana ilość energii elektrycznej / ciepła wytworzonego z OZE nie powinna być zawyżona w stosunku do rocznego zużycia energii elektrycznej i/lub ciepła w obiekcie, na potrzeby którego pracuje”. Który rok przyjąć jako rok „0”? Czy wnioskodawca ma w tym zakresie dowolność – tj. jako badany rok można przyjąć np. 2023 lub 2022 lub 2021?	Jako rok bazowy wskaźników należy przyjąć ostatni zakończony reprezentatywny okres. W przypadku przedmiotowego naboru będzie to rok 2023 r.
63	Czy za innowacyjną instalację zostanie uznana instalacja paneli fotowoltaicznych (jednostronnych, bez „koncentratorów” luminescencyjnych) z magazynem energii?	Odpowiedzi udzielono w pytaniu nr 61.

64	Czy w ramach projektu kosztami kwalifikowalnymi będą koszty wykonania instalacji pompy ciepła, magazynu energii elektrycznej, instalacji fotowoltaicznej, systemu zarządzania energią dla obiektu świetlicy wiejskiej, który nie jest obiektem ocieplonym. Przedmiotowe zadanie byłoby pierwszym, wydzielonym etapem realizacji przedsięwzięcia. W kolejnym etapie, poza projektem, przeprowadzone zostałyby prace termomodernizacyjne	Zainstalowanie pompy ciepła w budynku, który jest nieocieplony, może skutkować wysokimi rachunkami za energię elektryczną w okresie grzewczym. Ponadto instalacja OZE nie powinna być przewymiarowana. Zakładana ilość energii elektrycznej/ciepła wytworzonego z OZE nie powinna być zawyżona w stosunku do rocznego zużycia energii elektrycznej i/lub ciepła w obiekcie, na potrzeby którego pracuje. W przypadku budynku, który Wnioskodawca zamierza termomodernizować w kolejnym etapie nie ma możliwości określenia w sposób wiarygodny zużycia energii i prawidłowego dostosowania mocy projektowanej instalacji OZE. Stąd pierwszym etapem powinno być ocieplenie budynku i następnie montaż pompy ciepła.
65	Czy dotychczasowe źródło ciepła w obiekcie na rzecz którego montowana będzie instalacja pompy ciepła, magazynu energii elektrycznej, instalacji fotowoltaicznej, systemu zarządzania energią – tj. piec olejowy, piece kaflowe (tzw. ścianówki) – powinno zostać zdemontowane (tak jak ma to miejsce w programie Czyste Powietrze), czy też można je pozostawić jako uzupełniające?	W przypadku montażu urządzenia produkującego ciepło z Odnawialnych Źródeł Energii, powinno ono być dostosowane do zapotrzebowania budynku i w pełni je pokryć bez konieczności pozostawienia starych nieefektywnych źródeł ciepła.
66	W ogłoszeniu o naborze na stronie: https://funduszeuepodlaskie.eu/pl/jak_skorzystac_z_programu/zobacz_ogloszenia_i_wyniki_na_1/dzialanie-24-energia-odnawialna--innowacyjne-oze.html#_mz85ga jest informacja, kto może ubiegać się o dofinansowanie. Wskazano tam: Administracja publiczna, Instytucje nauki i edukacji, Instytucje ochrony zdrowia, Organizacje społeczne i związki wyznaniowe, Przedsiębiorstwa, Partnerstwa, Przedsiębiorstwa realizujące cele publiczne, Rolnicy, Służby publiczne, natomiast w Regulaminie naboru wskazano: O dofinansowanie w ramach postępowania w zakresie wyboru projektów jako wnioskodawcy mogą ubiegać się: jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia oraz podmioty wykonujące usługi publiczne na ich zlecenie, partnerstwa, organizacje społeczne i związki wyznaniowe, służby publiczne, przedsiębiorstwa, przedsiębiorstwa realizujące cele publiczne, rolnicy. Proszę o jednoznaczną odpowiedź, czy Instytucje nauki i edukacji, mogą aplikować w tym konkursie? Jeśli tak proszę o jednoznaczną definicję Instytucji nauki i edukacji przyjętą przez ION.	Do Instytucji nauki i edukacji zaliczyć należy: Ośrodki kształcenia dorosłych, Szkoły i inne placówki systemu oświaty, Przedszkola i inne formy wychowania przedszkolnego, Jednostki naukowe, Organizacje badawcze oraz Uczelnie wyższe. Wyżej wymienione podmioty są uprawnione do objęcia wsparciem w ramach ogłoszonego naboru z Działania 2.4.
67	Jak w kontekście Wnioskodawcy należy rozumieć partnerstwa? Czy są to: Klastry, Konsorcja naukowo-przemysłowe, Partnerstwa Publiczno-Prywatne	W ramach niniejszego naboru partnerstwa należy rozumieć jako Wspólnoty energetyczne, w tym klastry energii i spółdzielnie energetyczne.
68	W ogłoszeniu o naborze na stronie https://funduszeuepodlaskie.eu/pl/jak_skorzystac_z_programu/zobacz_ogloszenia_i_wyniki_na_1/dzialanie-24-energia-odnawialna--innowacyjne-oze.html#_mz85ga jest informacja, kto może ubiegać się o dofinansowanie. Wskazano tam: Administracja publiczna, Instytucje nauki i edukacji, Instytucje ochrony zdrowia, Organizacje społeczne i związki wyznaniowe, Przedsiębiorstwa, Partnerstwa, Przedsiębiorstwa realizujące cele publiczne, Rolnicy, Służby publiczne, natomiast w Regulaminie naboru wskazano: O dofinansowanie w ramach postępowania w zakresie wyboru projektów jako wnioskodawcy mogą ubiegać się: jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia oraz podmioty wykonujące usługi publiczne na ich zlecenie, partnerstwa, organizacje społeczne i związki wyznaniowe, służby publiczne, przedsiębiorstwa, przedsiębiorstwa realizujące cele publiczne, rolnicy. Proszę o jednoznaczną odpowiedź, czy Instytucje nauki i edukacji, mogą aplikować w tym konkursie? Jeśli tak proszę o jednoznaczną definicję Instytucji nauki i edukacji przyjętą przez ION.	Odpowiedzi udzielono w pytaniu nr 66.
69	Jak w kontekście Wnioskodawcy należy rozumieć partnerstwa? Czy są to: Klastry, Konsorcja naukowo-przemysłowe, Partnerstwa Publiczno-Prywatne?	Odpowiedzi udzielono w pytaniu nr 67.
70	"Magazyn energii dostosowany do produkcji energii w urządzeniach OZE, to taki którego pojemność (kWh) nie przekracza 1,5-krotności mocy (kWp) posiadanej instalacji fotowoltaicznej." - czy w ramach projektu możliwe jest uwzględnienie magazynu energii, który będzie przekraczał 1,5-krotność mocy planowanej do zainstalowania instalacji fotowoltaicznej, ale który ma magazynować również energię z już istniejącej instalacji, w efekcie czego jego pojemność nie będzie przekraczać 1,5-krotności łącznej mocy posiadanej w przyszłości instalacji fotowoltaicznej, tj. obecnie istniejącej + planowanej do zakupu i podłączenia w ramach projektu?	Projekt może obejmować rozbudowę istniejącej na potrzeby własne instalacji o instalację innowacyjną, która będzie pracowała również na potrzeby własne, zakup magazynu energii o mocy dostosowanej do produkcji energii zarówno w instalacji istniejącej jak również nowobudowanej oraz systemu zarządzającego całą produkowaną energią w urządzeniach OZE. Pojemność (kWh) magazynu energii nie może przekraczać 1,5-krotności mocy (kWp) całej posiadanej instalacji fotowoltaicznej. Należy pamiętać, że zgodnie z warunkami szczegółowymi naboru oraz zapisami Linii Demarkacyjnej moc magazynu przewidzianego do dofinansowania nie może przekraczać 1 MWe, przy czym w przypadku magazynów realizowanych w ramach instalacji OZE ich moc nie powinna przekraczać sumarycznej mocy wszystkich jednostek wytwórczych wchodzących w skład tej instalacji.

71	"Nieprzekraczalna moc instalowanej elektrowni/jednostki: [...] promieniowanie słoneczne: nie więcej niż 0,5 MWe/MWth. [...] Powyższe limity dotyczą sumarycznej mocy wszystkich jednostek wytwórczych danego rodzaju OZE wchodzących w skład projektu" - czy w przypadku nowej instalacji fotowoltaicznej o mocy 0,5 MWe, moc zaplanowanego magazynu energii nie będzie się wliczać do łącznej mocy instalacji, przez co mógłby zostać przekroczony ww. limit.	Zgodnie z zapisami art. 7 ustęp 8d12 Ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne: „W przypadku przyłączenia do sieci dystrybucyjnej mikroinstalacji z magazynem energii elektrycznej, do mocy zainstalowanej mikroinstalacji, o której mowa w ust. 8d4, nie wlicza się mocy zainstalowanej magazynu energii elektrycznej, o ile: 1) moc zainstalowana magazynu energii elektrycznej, 2) łączna moc możliwa do wprowadzenia do sieci dystrybucyjnej przez mikroinstalację z magazynem energii elektrycznej - jest nie większa niż moc zainstalowana elektryczna mikroinstalacji.” W przypadku większych instalacji moc magazynu wlicza się do sumarycznej mocy przyłączeniowej (znajdującej się na umowie o przyłączenie do sieci energetycznej przez dystrybutora – to całkowita moc czynna pobierana lub wprowadzana do lokalnej sieci energetycznej). Sumaryczna moc zainstalowanej instalacji wraz z magazynem energii elektrycznej nie może przekroczyć mocy przyłączeniowej obiektu. W odniesieniu do warunków naboru i zapisów Linii Demarkacyjnej "Nieprzekraczalna moc instalowanej elektrowni/jednostki: [...] promieniowanie słoneczne: nie więcej niż 0,5 MWe/MWth" dotyczy sumarycznej mocy wszystkich jednostek wytwórczych danego rodzaju OZE wchodzących w skład projektu tj. instalacji fotowoltaicznej objętej projektem, natomiast moc magazynu energii nie jest wliczana do limitu, o którym mowa powyżej.
72	W Regulaminie naboru jako podstawy prawnej konkursu nie przywołano obowiązującego Rozporządzenia Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 11 grudnia 2022 r. w sprawie udzielania pomocy na inwestycje w układy wysokosprawnej kogeneracji oraz na propagowanie energii ze źródeł odnawialnych w ramach regionalnych programów na lata 2021–2027 (Dz.U. z 2022 poz. 2693). Rozporządzenie to przewiduje możliwość zwiększenia maksymalnej pomocy inwestycyjnej na propagowanie energii ze źródeł odnawialnych o 15% w przypadku gdy inwestycja jest realizowana na obszarze województwa podlaskiego (vide § 11 Rozporządzenia). Tymczasem w odpowiedzi na pytanie nr 13 (plik „odpowiedzi na pytania, które wpłynęły do 20 czerwca 2024 roku”) przewidziano wyłącznie możliwość zwiększenia intensywności pomocy na podstawie § 41 ust. 8 GBER. Dalej napisano cyt. „W zmienionym Rozporządzeniu Komisji (UE) nr 651/2014 nie ma możliwości zwiększenia maksymalnego poziomu wsparcia, w przypadku inwestycji realizowanych na terenie poszczególnych województw.” Rzeczywiście GBER nie przewiduje takiej możliwości, jednakże przewidziano to w przywołanym powyżej § 11 Rozporządzenia z dnia 11 grudnia 2022 r. gdzie napisano: „§ 11. 1. Maksymalną intensywność pomocy, o której mowa w § 1 pkt 2, określa się zgodnie z art. 41 ust. 7 rozporządzenia nr 651/2014. 2. Maksymalną intensywność pomocy, o której mowa w § 1 pkt 2, można zwiększyć zgodnie z art. 41 ust. 8 rozporządzenia nr 651/2014. 3. Maksymalną intensywność pomocy, o której mowa w § 1 pkt 2, można zwiększyć również: 1) o 5 punktów procentowych – w przypadku gdy inwestycja jest realizowana na obszarze województw: dolnośląskiego i wielkopolskiego oraz regionu warszawskiego stołecznego na obszarach należących do gmin: Baranów, Błonie, Dąbrówka, Dobrze, Góra Kalwaria, Grodzisk Mazowiecki, Jadów, Jaktorów, Kałuszyn, Kampinos, Kołbiel, Latowicz, Leoncin, Leszno, Mrozy, Nasielsk, Osieck, Prażmów, Serock, Siennica, Sobienie-Jeziory, Strachówka, Tarczyn, Tłuszcz, Zakroczym i Żabia Wola; 2) o 15 punktów procentowych – w przypadku gdy inwestycja jest realizowana na obszarze województw: kujawsko-pomorskiego, lubelskiego, lubuskiego, łódzkiego, małopolskiego, opolskiego, podkarpackiego, podlaskiego, pomorskiego, śląskiego, świętokrzyskiego, warmińsko-mazurskiego lub zachodniopomorskiego lub regionu mazowieckiego regionalnego.” A zatem cytowane Rozporządzenie z dnia 11 grudnia 2022 r. jednoznacznie odnosi się do GBER - wskazuje zarówno podstawę określenia intensywności pomocy (art. 41 ust. 7 GBER), jak i możliwość jej zwiększenia zgodnie z art. 41 ust. 8, a dodatkowo ustanawia dodatkowe zwiększenie intensywności pomocy o 15% w przypadku gdy inwestycja jest realizowana na obszarze m. in. województwa podlaskiego. W związku z powyższym proszę o zweryfikowanie odpowiedzi na pytanie nr 13 z 20 czerwca 2024 r. oraz ewentualnie potwierdzenie jej prawidłowości lub korektę w oparciu o cytowany przepis Rozporządzenia z dnia 11 grudnia 2022 r.	Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 11 grudnia 2022 r. w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na propagowanie energii ze źródeł odnawialnych, propagowanie wodoru odnawialnego i wysokosprawnej kogeneracji w ramach regionalnych programów na lata 2021-2027 zostało zmienione Rozporządzeniem Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 7 grudnia 2023 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie udzielania pomocy na inwestycje w układy wysokosprawnej kogeneracji oraz na propagowanie energii ze źródeł odnawialnych w ramach regionalnych programów na lata 2021-2027. W dniu 7 grudnia 2023 r. brzmieniu uległ między innymi cytowany przez Pana § 11, w którym w nowym brzmieniu nie dopuszczono zwiększenia poziomu pomocy w zależności od obszaru województwa. Odpowiedź na pytanie nr 13 z dnia 20 czerwca 2024 r. jest prawidłowa i sporządzona na podstawie aktualnego, obowiązującego na dzień udzielania odpowiedzi brzmienia aktów prawnych.

73	Wg regulaminu naboru wniosków o dofinansowanie mogą m.in. wystąpić "związki wyznaniowe". Czy związek wyznaniowy może otrzymać dofinansowanie na instalację fotowoltaiczną wraz z magazynem energii, z której energia byłaby wykorzystywana na potrzeby: a) budynku plebanii, w którym mieszkają księża oraz mieści się kancelaria parafii b) budynku pełniącym funkcje spotkań różnych grup parafialnych oraz, w którym znajduje się kilkadziesiąt pokoi przeznaczonych do całodobowego przebywania osób wymagających opieki.	Kościoty i związki wyznaniowe wskazane zostały jako podmiot uprawniony do ubiegania się o dofinansowanie w ramach naboru FEPD.02.04-IZ.00-001/24. Wsparciem objęte mogą być urządzenia produkujące energię elektryczną i/lub ciepłą z odnawialnych źródeł energii na potrzeby własne Wnioskodawcy. Oznacza to, że mieszkańcy (osoby fizyczne) nie mogą być beneficjentami projektu, a tym samym energia produkowana przez finansowane urządzenia nie może być wykorzystana na potrzeby bytowe. Działalnością Kościoła/związku wyznaniowego jest działalność duszpasterska związana z kultem religijnym, ale także działalność charytatywno-opiekuńcza, oświatowo-wychowawcza, naukowa czy kulturalna. Plebania jest budynkiem mieszkalnym będącym własnością parafii, zazwyczaj ulokowanym w pobliżu kościoła, przeznaczonym na mieszkanie dla proboszcza bądź rektora oraz na kancelarię parafialną. Budynek mieszkalny nie jest związany bezpośrednio z kultem religijnym, zatem nie może być zakwalifikowany na potrzeby własne. W przypadku, gdy nie można wydzielić energii produkowanej na cele mieszkaniowe (odrębny licznik), cały budynek nie może zostać objęty dofinansowaniem. Projekt nie może obejmować wsparcia budynków opieki instytucjonalnej rozumianej zgodnie z Wytycznymi w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków EFS i EFRR na lata 2014-2020. Oznacza to, iż objęcie wsparciem budynku pełniącego funkcję spotkań różnych grup parafialnych oraz w którym znajduje się kilkadziesiąt pokoi przeznaczonych do całodobowego przebywania osób wymagających opieki nie jest również możliwe.
74	Czy w ramach naboru można dofinansować instalację OZE dla budynku, który jest obecnie w trakcie rozbudowy/przebudowy/nadbudowy, ale nie posiada jeszcze pozwolenia na użytkowanie, a w którym mieścić się będą pokoje do całodobowego przebywania osób wymagających opieki oraz kuchnia i pralnia? Planowany termin realizacji trwających robót budowlanych to 2026 r. Termin realizacji budowy instalacji OZE w ramach dofinansowania z niniejszego naboru zostałby zaplanowany na rok 2026 lub 2027.	Odpowiedzi udzielono w pytaniu nr 42.
75	Czy w ramach naboru można pozyskać dofinansowanie na wymianę starych/niesprawnych już gruntowych pomp ciepła na nowe o wyższej wydajności?	W ramach przedmiotowego naboru możliwy zakup i montaż/budowa urządzeń produkujących energię ciepłą z odnawialnych źródeł energii, w tym gruntowych pomp ciepła, przy czym koszt utylizacji starych/niesprawnych urządzeń nie może stanowić wydatku kwalifikowalnego. Należy pamiętać, iż trwający nabór nr FEPD.02.04-IZ.00-001/24 z działania 2.4 Energia odnawialna obejmuje projekty dotyczące inwestycji z zakresu budowy nowych lub zwiększenia mocy innowacyjnych jednostek wytwarzania energii elektrycznej i ciepła ze wszystkich rodzajów OZE, w szczególności z biomasy, biogazu, biometanu, energii wiatru, słońca oraz Ziemi (geotermia) wraz z magazynami energii lub ciepła działającymi na potrzeby danego źródła OZE oraz przyłączeniem do sieci (produkcja energii na potrzeby własne). Przy wyborze konkretnej technologii OZE, która traktowana będzie jako innowacyjna, należy łącznie spełnić następujące warunki wykazane w Poradniku OZE: 1. Wykazać innowację technologii OZE zgodnie z definicją innowacji przedstawioną w Podręczniku „Oslo Manual 2018”; 2. Wykorzystać magazyn energii, poprawiający stopień autokonsumpcji energii wytworzonej w OZE na miejscu; 3. Zastosować systemy zarządzania energią w budynku lub obiekcie przemysłowym lub instalacji energetycznej, dzięki czemu możliwe będzie monitorowanie ilości energii wytworzonej w OZE oraz prognozowanie jej zużycia, wynikającego z potrzeb użytkowych oraz spodziewanej konsumpcji. Wparcie wyłącznie urządzenia pompy gruntowej nie jest możliwe. Należy pamiętać, iż zgodnie z zapisami Linii demarkacyjnej sumaryczna moc wszystkich jednostek wytwórczych wchodzących w skład projektu nie może przekroczyć 2 MWth (w przypadku energii cieplnej produkowanej z geotermii), 0,5 MWth (w przypadku energii cieplnej produkowanej z promieniowania słonecznego i biogazu) oraz 5 MWth (w przypadku energii cieplnej produkowanej z biomasy).
76	Czy w ramach naboru można zaplanować do dofinansowania projekt zapewniający hybrydowe źródło energii elektrycznej pochodzące z instalacji fotowoltaicznej oraz wiatraków wraz z magazynem energii?	W ramach kosztów kwalifikowalnych możliwe jest objęcie wsparciem hybrydowych źródeł energii elektrycznej pochodzącej z instalacji fotowoltaicznej oraz wiatraków wraz z magazynem energii. Należy przy tym mieć na uwadze wymagania w zakresie innowacyjności wskazane w „Poradniku OZE”, o których mowa powyżej.

77	Budynek kościoła posiada obecnie ogrzewanie z miejskiej sieci ciepłowniczej. Czy w ramach naboru można zaplanować do dofinansowania instalację OZE w postaci głębinowych pomp ciepła wraz z instalacją fotowoltaiczną, która zapewniałaby ogrzewanie kościoła? Jeśli tak, to czy należałoby zrezygnować z ogrzewania z miejskiej sieci ciepłowniczej i pozostawić jedynie ogrzewanie z pomp ciepła, czy może można pozostawić również możliwość ogrzewania budynku kościoła za pomocą miejskiej sieci ciepłowniczej (np. w bardzo niskich temperaturach, w których same pompy mogą być mało wydajne)?	Odpowiedzi udzielono w pytaniu nr 65.
78	W celu pozyskania miejsca do budowy instalacji fotowoltaicznej należy rozebrać stary, zniszczony budynek. Czy kosztem kwalifikowanym do dofinansowania będzie rozbiórka tego budynku?	Koszt rozbiórki starego zniszczonego budynku w celu pozyskania miejsca do budowy instalacji fotowoltaicznej nie może stanowić kosztu kwalifikowalnego, gdyż jest to wydatek niezwiązany z celami Działania 2.4.
79	Czy kosztem kwalifikowanym do dofinansowania będzie wysoki stelaż w postaci wiaty, na którym zostanie zamontowana instalacja fotowoltaiczna? Z uwagi na ograniczone miejsce w przestrzeni, nie chcemy całkowicie przeznaczać jej na same panele fotowoltaiczne, ale wykorzystać przestrzeń pod panelami do innych celów.	Odpowiedzi udzielono w pytaniu nr 50.
80	Wnioskodawca podpisał umowę o dofinansowanie projektu w ramach tego naboru. Zaplanowane są do ponoszenia koszty pośrednie na pokrycie czynności opisanych we wniosku o dofinansowanie. Na podstawie jakich dokumentów księgowych mają być ponoszone koszty pośrednie? Czy mogą to być zarówno faktury, jak i rachunki do umów o pracę/umów cywilnoprawnych?	Wnioskodawca zgodnie z Regulaminem Wyboru Projektów i wytycznymi jest zobligowany do przyjęcia 5% bezpośrednich kosztów kwalifikowalnych projektu. Zgodnie z Wytycznymi dotyczącymi kwalifikowalności wydatków na lata 2021-2027, koszty pośrednie są rozliczane z pomocą uproszczonych metod rozliczania wydatków. Koszty rozliczane uproszczoną metodą rozliczania wydatków są traktowane jak wydatki faktycznie poniesione. Nie ma obowiązku gromadzenia faktur i innych dokumentów księgowych o równoważnej wartości dowodowej na potwierdzenie poniesienia wydatku w ramach projektu.
81	Czym może być innowacyjność której Państwo oczekujecie w tym naborze? Czy np. instalacja off-gridowa może stanowić taką innowacyjność. Czy jakieś przykłady, chociaż jeden możecie Państwo zasugerować?	W ramach kryterium Innowacyjność Odnawialnych Źródeł Energii badane jest czy w ramach projektu założono wsparcie innowacyjnych Odnawialnych Źródeł Energii, dla których brakuje systemów wsparcia operacyjnego lub gdy technologia OZE jest niewystarczająco dojrzała lub charakteryzuje się wyższym ryzykiem albo niższą rentownością. Przy wyborze konkretnej technologii OZE, która traktowana będzie jako innowacyjna, należy łącznie spełnić następujące warunki wykazane w Poradniku „Dofinansowanie inwestycji w zakresie odnawialnych źródeł energii”: 1. Wykazać innowację technologii OZE zgodnie z definicją innowacji przedstawioną w Podręczniku „Oslo Manual 2018”; 2. Wykorzystać magazyn energii, poprawiający stopień autokonsumpcji energii wytworzonej w OZE na miejscu; 3. Zastosować systemy zarządzania energią w budynku lub obiekcie przemysłowym lub instalacji energetycznej, dzięki czemu możliwe będzie monitorowanie ilości energii wytworzonej w OZE oraz prognozowanie jej zużycia, wynikającego z potrzeb użytkowych oraz spodziewanej konsumpcji. Link do Poradnika „Dofinansowanie inwestycji w zakresie odnawialnych źródeł energii” wskazany został w pkt 1 s. 4 Regulaminu Wyboru Projektów https://funduszeupodlaskie.eu/pl/dowiedz_sie_wiecej_o_programie/zapoznaj_sie_z_dokumentami/pobierz_poradniki_i_publicacje/poradnik-dofinansowanie-inwestycji-w-zakresie-odnawialnych-zrodel-energii.html Zgodnie z powyższym instalacja off-grid nie może pozytywnie spełnić powyższego kryterium, gdyż nie wykazano iż spełnia powyższe warunki. Przykłady rozwiązań w zakresie instalacji OZE znajdują się w ww. Poradniku OZE.
82	Czy montaż instalacji odgromowej możemy uznać za koszt kwalifikowalny?	Koszt instalacji odgromowej na potrzeby zabezpieczenia instalacji fotowoltaicznej przed wyładowaniami atmosferycznymi może stanowić koszt kwalifikowalny.
83	Czy w ramach Działania 2.4 Energia odnawialna – Innowacyjne OZE, można wnioskować o realizację projektów dotyczących jednostek powiatu białostockiego (który nie należy do BOF), które leżą na obszarze gmin zrzeszonych w Białostockim Obszarze Funkcjonalnym?	W ramach naboru nr FEPD.02.04-IZ.00-001/24, mogą aplikować o dofinansowanie jednostki powiatu białostockiego, leżące na obszarze gmin zrzeszonych w Białostockim Obszarze Funkcjonalnym.
84	Czy Wnioskodawca musi pozyskać warunki przyłączenia instalacji do sieci i jeżeli tak, to na jakim etapie projektu powinien je przekazać Instytucji?	Odpowiedzi udzielono w pytaniu nr 9.

85	Proszę o pomoc w określeniu dopuszczanego zakresu rzeczowego inwestycji. 1. Czy możliwe jest złożenie wniosku wyłącznie na zakup magazynu energii do już istniejącej instalacji? 2. Jeżeli nie, to czy wymogi konkursu spełni projekt, w którym założono montaż np. 1kW PV i magazynu o większej mocy, który będzie również zaspokajać potrzeby bieżącej instalacji?	Projekt nie może obejmować wyłącznie zakupu magazynu energii. Projekt w którym założono montaż np. 1kW PV i magazynu o większej mocy, który będzie również zaspokajać potrzeby bieżącej (istniejącej wcześniej) instalacji jest możliwy do realizacji. Należy jednak mieć na uwadze, że każda zaplanowana inwestycja będzie podlegała ocenie odnośnie zasadności i powinna być wiarygodnie uzasadniona oraz adekwatna do potrzeb Wnioskodawcy. Ocenie podlegać będzie racjonalność oraz niezbędność zaplanowanych wydatków. Wnioskodawca powinien w dokumentacji wykazać konieczność poniesienia każdego wydatku oraz związek z planowanymi celami. Montaż instalacji fotowoltaicznej o tak małej mocy nie może być zaplanowany wyłącznie celem wpisania się w typ projektu, którego dotyczy nabór nr FEPD.02.04-IZ.00-001/24. Typ projektu dotyczy: „Inwestycji z zakresu budowy nowych lub zwiększenia mocy innowacyjnych jednostek wytwarzania energii elektrycznej i ciepła ze wszystkich rodzajów OZE, w szczególności z biomasy, biogazu, biometanu, energii wiatru, słońca oraz Ziemi (geotermia) wraz z magazynami energii lub ciepła działającymi na potrzeby danego źródła OZE oraz przyłączeniem do sieci (produkcja energii na potrzeby własne). Należy pamiętać, że pojemność (kWh) magazynu energii nie może przekraczać 1,5-krotności mocy (kWp) całej posiadanej instalacji fotowoltaicznej. Zgodnie z warunkami szczegółowymi naboru oraz zapisami Linii Demarkacyjnej moc magazynu przewidzianego do dofinansowania nie może przekraczać 1 MWe, przy czym w przypadku magazynów realizowanych w ramach instalacji OZE ich moc nie powinna przekraczać sumarycznej mocy wszystkich jednostek wytwórczych wchodzących w skład tej instalacji.
86	1. Czy jako innowacyjna zostanie uznana instalacja fotowoltaiczna – jednostronna, posadowiona bezpośrednio na obiekcie użyteczności publicznej – wykonana z modułów eARC (karta katalogowa przykładowego ogniwa PV dostępna pod adresem: https://wspolpraca.infinitesolar.pl/vEZ46uMG6?fileid=645e350f-fad2-4e21-8e81-5ebf0f49c28c)? Przedmiotowe moduły charakteryzuje większa powierzchnia ogniwa brutto (minimalizacja powierzchni nieaktywnej ogniwa, brak ramki), mniejsza waga (ok. 70 % lżejsze od tradycyjnych ogniw PV i do 95 % cieńsze) - ogniwa dzięki redukcji powierzchni biernej ogniwa umożliwiają efektywniejsze gospodarowanie powierzchnią dachu, – ogniwa dzięki redukcji masy spełniają warunek adaptacji instalacji PV do zmian klimatu – są odporniejsze na nieprzewidziane warunki atmosferyczne – zapewniając bezpieczeństwo konstrukcji nośnej dachu podczas wzmożonych opadów śniegu czy silnego wiatru. 2. Czy w przypadku realizacji inwestycji polegającej na wykonaniu instalacji PV wraz z magazynem energii elektrycznej, na rzecz obiektu, w którym jest już zainstalowana gruntowa pompa ciepła – czy wnioskodawca ma obowiązek zainstalowania w ramach projektu bufora ciepła. (Pytanie zadajemy w związku z zapytaniem i odpowiedzią nr 17)?	Ad. 1. To na Wnioskodawcy leży obowiązek uzasadnienia we wniosku o dofinansowanie projektu składanego w odpowiedzi na nabór z Działania 2.4, czy wybrana technologia urządzenia wytwarzającego energię ze źródeł odnawialnych wpisuje się w definicję innowacji, która wymaga wsparcia operacyjnego, zgodnie z zapisami podręcznika „Oslo Manual 2018”, o którym mowa w Poradniku „Dofinansowanie inwestycji w zakresie odnawialnych źródeł energii” dostępnym pod linkiem: https://funduszeupodlaskie.eu/pl/dowiedz_sie_wiecej_o_programie/zapoznaj_sie_z_dokumentami/pobierz_poradniki_i_publicacje/poradnik-dofinansowanie-inwestycji-w-zakresie-odnawialnych-zrodel-energii.html. Ad. 2. W przypadku gdy w ramach projektu nie następuje zakup i montaż pompy ciepła, a Wnioskodawca posiada już funkcjonującą pompę ciepła w obiekcie/ budynku, nie ma konieczności, ani uzasadnienia dla montażu w ramach projektu magazynu ciepła/ bufora ciepła.
87	Czy Wnioskodawcą może być spółdzielnia mieszkaniowa? Jeżeli tak, to: a) czy w katalogu podmiotów uprawnionych do ubiegania się o wsparcie jest traktowany jako przedsiębiorca? (nie wskazano spółdzielnie odrębnie). b) czy jest określony dopuszczalny zakres rzeczowy dla projektu składanego przez spółdzielnię mieszkaniową?	W ramach naboru nr FEPD.02.04-IZ.00-001/24 spółdzielnia mieszkaniowa może być Wnioskodawcą. Spółdzielnia mieszkaniowa, znajduje się w katalogu podmiotów uprawnionych do ubiegania się o dofinansowanie, będzie traktowana jak przedsiębiorca. Wsparciem objęte mogą być urządzenia produkujące energię elektryczną i/lub ciepłą z odnawialnych źródeł energii na potrzeby własne Wnioskodawcy. Oznacza to, że mieszkańcy (osoby fizyczne – członkowie spółdzielni) nie mogą być beneficjentami projektu, a tym samym energia produkowana przez finansowane urządzenia OZE nie może być wykorzystana na potrzeby bytowe mieszkańców. W ww. zakres wsparcia, w ramach przedmiotowego naboru mogą wchodzić np. budynki administracyjne i techniczne spółdzielni mieszkaniowej tj. służące do ogólnej/statutowej działalności Wnioskodawcy.

88	Czy w ramach tego działania możliwe jest uzyskanie dofinansowania na budowę instalacji fotowoltaicznej, która będzie produkowała energię elektryczną w jednej lokalizacji, natomiast jej pobór na potrzeby działalności firmy będzie odbywał się w innej lokalizacji. Model ten jest znany jako prosument wirtualny. Prosument wirtualny to innowacyjna kategoria prosumentów, w której odbiorcy końcowi wytwarzają energię elektryczną z odnawialnych źródeł energii w jednej lokalizacji, ale korzystają z instalacji przyłączonej do sieci w innej lokalizacji, na przykład w ramach umowy z operatorem sieci. Model ten pozwala na efektywne wykorzystanie zasobów oraz wspieranie produkcji energii z odnawialnych źródeł. Kryteria, które muszą być spełnione, aby zostać prosumentem, obejmują: 1. Wytwarzanie energii elektrycznej z OZE w mikroinstalacji. 2. Zawarcie umowy kompleksowej z dostawcą energii. 3. Odbiór końcowy energii na potrzeby własne lub działalności firmy. Niestety, nasze przedsiębiorstwo nie ma możliwości budowy instalacji fotowoltaicznej w miejscu, gdzie znajduje się zakład produkcyjny, ponieważ jest on zlokalizowany na terenach górniczych. Z tego powodu rozważamy opcję budowy instalacji w innej lokalizacji i korzystania z modelu prosumenta wirtualnego. Zwracam się z prośbą o potwierdzenie, czy taki model prosumenta wirtualnego jest objęty dofinansowaniem w ramach działania 2.4 Energia odnawialna - Innowacyjne OZE.	W przypadku, gdy Wnioskodawca spełni wszystkie wymogi dotyczące prosumenta wirtualnego zawarte w Ustawie z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii (Dz.U.2023.1436 t.j.), to nie ma przeciwwskazań do złożenia wniosku o dofinansowanie w odpowiedzi na trwający nabór z Działania 2.4.
89	Chciałam zapytać o instrukcję wypełniania wniosku o dofinansowanie - czy planują Państwo opublikować takie wytyczne? Co do poszczególnych punktów wniosku : 1. <u>Wz</u>. informacje o projekcie - jakie informacje powinny znaleźć się w wierszu "Opis projektu" oraz "grupy docelowe"? 2. <u>Wz</u>ak należy dzielić pozycje zakupowe na zadania? Czy każdy rodzaj zakupu możemy wpisywać oddzielnie? Np. oddzielnie zakup paneli, oddzielnie zakup magazynu energii, itd.? Czy powinno to być w jednej pozycji "zakup środków trwałych?" 3. <u>Wz</u>. Dodatkowe informacje - czy jako przedsiębiorstwo w pozycji "Rodzaj działalności gospodarczej związanej z realizacją projektu * powinniśmy wybrać opcję "12 - Energia elektryczna, gaz, para wodna, gorąca woda i powietrze do układów klimatyzacyjnych"? czy inną?	ION nie planuje utworzenia i publikacji instrukcji wypełniania wniosku o dofinansowanie. Aplikacja Wnioski o dofinansowanie jest elementem Centralnego Systemu Teleinformatycznego 2021 opracowaną przez Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej. Przy wypełnianiu wniosku o dofinansowanie należy posilkować się instrukcjami dostępnymi w systemie CST, w szczególności Instrukcją użytkownika Aplikacji WOD2021 Wnioski o dofinansowanie. Ad 1 Zgodnie z ww. Instrukcją użytkownika opis projektu w części wniosku „Informacje o projekcie” należy w jednoznaczny sposób zidentyfikować przedmiot projektu, jego zakres oraz uwzględnić ogólne założenia projektu. Powinien zawierać krótką, syntetyczną charakterystykę projektu z możliwie związanym opisem zakresu rzeczowego projektu i poszczególnych działań. Beneficjent powinien uwzględnić najważniejsze etapy projektu, sposoby ich realizacji (metoda, forma) oraz opis planowanych działań informacyjno-promocyjnych. Ponadto w opisie należy przedstawić czynności już podjęte przez Beneficjenta, np.: zawarcie umowy z wykonawcą oraz posiadane pozwolenie na budowę lub wskazane daty złożenia wniosku na wydanie pozwolenia na budowę. Wnioskodawca powinien zawrzeć związałą, ogólną informacją dotyczącą przedmiotu projektu i wszystkich zaplanowanych w nim działań, jego głównego celu i celów szczegółowych. W polu „grupy docelowe” należy opisać do kogo skierowany jest projekt. Zgodnie z zapisami programowymi, grupą docelową w ramach działania 2.4 powinni być mieszkańcy województwa oraz przedsiębiorstwa. Ad 2 Pozycje zakupowe należy pogrupować w ramach danego zadania zaplanowanego do realizacji w projekcie np. instalacja fotowoltaiczna/panele (i w podpunktach można przedstawić roboty i zakupy składające się na tę instalację fotowoltaiczną). Budżet konstruowany jest zadaniowo, to znaczy, że wszystkie pozycje budżetu odnoszą się do zadań zdefiniowanych w sekcji pn. Zadania we wniosku o dofinansowanie. Ilość zadań zależy od złożoności projektu. Ad 3 W sekcji „Dodatkowe informacje”, jako przedsiębiorstwo, w pozycji "Rodzaj działalności gospodarczej związanej z realizacją projektu, powinni Państwo wybrać opcję "12 - Energia elektryczna, gaz, para wodna, gorąca woda i powietrze do układów klimatyzacyjnych". Należy pamiętać, że należy podawać tutaj rodzaj działalności gospodarczej związany z realizacją projektu.
90	W ramach ogłoszonego naboru na dofinansowanie inwestycji w zakresie odnawialnych źródeł energii przez Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego, chciałbym zapytać czy Gmina, która posiada już fotowoltaikę na budynkach użyteczności publicznej i planuje jej rozbudowę w ramach ww. naboru, otrzyma dofinansowanie jeśli posiadamy umowy kompleksowe sprzedaży energii elektrycznej i świadczenia usługi odbioru i rozliczania energii elektrycznej wprowadzonej do sieci OSD z mikroinstalacji dla prosumentów z taryfą gwarantowaną na 15 lat?	Gmina posiadająca już fotowoltaikę na budynkach użyteczności publicznej i planuje jej rozbudowę i posiadająca umowę na kompleksową sprzedaż energii elektrycznej i świadczenia usługi odbioru i rozliczania energii elektrycznej wprowadzonej do sieci OSD z mikroinstalacji dla prosumentów z taryfą gwarantowaną na 15 lat, może ubiegać się o dofinansowanie w ramach przedmiotowego naboru - nie jest wykluczona z katalogu podmiotów mogących ubiegać się o dofinansowanie.

91	Mam pytanie dotyczące pomocy publicznej udzielanej zgodnie z rozporządzeniem 651/2014 art. 41 GBER ustęp 1a, który w języku angielskim brzmi :The storage component shall absorb at least 75 % of its energy from directly connected renewable energy generation installation, on an annual basis. o bardzo istotnym znaczeniu technicznym, określający wyjściowe warunki techniczne dla realizowanych inwestycji Dylemat jest bardzo istotny i wynika z tłumaczenia, czy chodzi o to, że : • Co najmniej 75% energii przechodzącej przez magazyn w skali roku musi pochodzić ze skojarzonej z magazynem instalacji OZE • Co najmniej 75% energii wytworzonej w skojarzonej z magazynem instalacji OZE w skali roku ma przejść przez magazyn Z dokumentu KE– wysyłam w załączeniu - wynika że dofinansowywane projekty dotyczące magazynowania powinny być realizowane wyłącznie „za licznikiem” (magazyny instalowane łącznie lub jako dodatek do istniejących jednostek wytwórczych), a 75% magazynowanej energii powinno pochodzić z bezpośrednio podłączonej instalacji wytwarzania energii odnawialnej, polega na zapewnieniu, że jednostka magazynowania będzie wykorzystywana głównie do magazynowania energii odnawialnej wytwarzanej na miejscu, a nie energii wytwarzanej poza zakładem (w tym szara energia elektryczna). Czy mogę się stosować do tej logiki. Wiedza, jak należy interpretować zapis stanowi podstawę do zaprojektowania instalacji, która może być dofinansowana. Kolejne pytanie dotyczy sposobu postępowania w przypadku skorzystania z pomocy de minimis. Czy w konkursie jest możliwość rozliczania kwotami ryczałtowymi? Zgodnie z Wytycznymi dotyczącymi kwalifikowalności wydatków na lata 2021-2027 każdy projekt otrzymujący wsparcie w ramach pomocy de minimis o wartości do 200 tys. euro rozliczany jest obligatoryjnie za pomocą uproszczonych metod rozliczania wydatków. Obowiązkowe stosowanie uproszczonych form kosztów wynika z zapisów art. 53 ust. 2 rozporządzenia ogólnego i dotyczy projektów finansowanych ze środków EFRR, EFS+, FST, FAMI, FBW oraz IZGW, dla których całkowity koszt operacji nie przekracza 200 tys. EUR. Ma to zasadnicze znaczenie dla przygotowania dokumentacji aplikacyjnej i zastosowania odpowiedniej procedury określania kwot ryczałtowych.	W związku z przedstawionymi przez Panią wątpliwościami odnośnie art. 41 GBER zwróciliśmy się do KE z prośbą o ich wyjaśnienie. Uzyskaliśmy odpowiedź, iż interpretacja na portalu e-state aid wiki (załączona też przez Panią do maila) jest interpretacją oficjalną, toteż będziemy ją stosować w przedmiotowym naborze. Co najmniej 75% energii przyjętej przez magazyn energii elektrycznej powinna stanowić energia wytworzona w zainstalowanej w ramach projektu instalacji OZE. Ma to na celu zapewnienie, aby jednostka magazynująca była wykorzystywana głównie do magazynowania odnawialnej energii elektrycznej wytwarzanej na miejscu, a nie energii elektrycznej wytwarzanej poza zakładem (w tym szarej energii elektrycznej), w celu zmniejszenia zmienności produkcji lub zwiększenia dochodów rynkowych w odniesieniu do produkowanej energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych. W przypadku projektów objętych pomocą de minimis istnieje możliwość rozliczania kosztów pośrednich kwotami ryczałtowymi w ramach limitów pomocy de minimis. Zgodnie z art. 53 ust. 2 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. (rozporządzenia ogólnego) „W przypadku gdy łączny koszt operacji nie przekracza 200 000 EUR, wkład przyznany beneficjentowi z EFRR, EFS+, FST, FAMI, FBW i IZGW przyjmuje formę stawek jednostkowych, kwot ryczałtowych lub stawek ryczałtowych, z wyjątkiem operacji, których wsparcie stanowi pomoc państwa”. Zastosowanie kosztów pośrednich rozliczanych w formie stawki ryczałtowej (art. 54 lit. a rozporządzenia ogólnego) spełnia obowiązek wynikający z art. 53 ust. 2 rozporządzenia ogólnego.
	W przypadku pytania drugiego nadal nie mam pewności jakie mamy stosować podejście – czy w przypadku pomocy de minimis mamy stosować stawki ryczałtowej, a takiej możliwości nie w przedmiotowym konkursie. SZOP również w działaniu 2.4 nie przewiduje kwot ryczałtowych. Określenie kwoty ryczałtowej wymaga przed złożeniem wniosku przeprowadzenia rozeznania rynku, co jest istotne dla uznania wydatków jako kwalifikowalne. Proszę o odpowiedź jak powinniśmy postępować w przypadku korzystania z pomocy de minimis	Zgodnie z podrozdziałem 3.10 Wytycznych dotyczących kwalifikowalności wydatków na lata 2021-2027 decyzję o dopuszczalności i sposobie wdrożenia uproszczonych metod rozliczania wydatków (SCO) podejmuje IZ poprzez wprowadzenie odpowiednich uregulowań w programie, SZOP lub regulaminie wyboru projektów. Oznacza to, że wnioskodawca może zastosować w projekcie SCO jedynie w sytuacji, gdy taka możliwość (wraz z określeniem konkretnego uproszczonego sposobu rozliczania wydatków) została przewidziana w jednym z ww. dokumentów. W przypadku przedmiotowego naboru w Regulaminie wyboru projektów wskazano tylko jedną formę SCO tj. rozliczanie kosztów pośrednich za pomocą stawki ryczałtowej – 5% bezpośrednich wydatków kwalifikowalnych i jest to pozycja obligatoryjna dla wszystkich projektów. Dotyczy to także projektów objętych pomocą de minimis. Z kolei, możliwość stosowania kwot ryczałtowych nie została przewidziana w programie, SZOP ani w Regulaminie wyboru projektów, zatem wnioskodawcy nie mają możliwości wprowadzenia do projektu tego rodzaju SCO. ION informuje jednocześnie, że użyte w poprzedniej odpowiedzi sformułowanie dotyczące możliwości rozliczania kosztów pośrednich kwotami ryczałtowymi stanowi omyłkę pisarską, gdyż jedyną dopuszczalną formą SCO w ramach naboru jest stosowanie wskazanych wyżej stawek ryczałtowych.
92	W ramach konkursu FEDP 2.4 (produkcja energii na potrzeby własne), planujemy wykonać inwestycję w Instalację PV, hybrydowy magazyn energii oraz z system zarządzania. Całość inwestycji wpisuje się w zakres konkursu. Wywarzana energia elektryczna będzie przechowywana w hybrydowym magazynie energii w postaci Wodoru, Wodór- jako nośnik energii będzie wykorzystywany albo nr 1. Do tankowania własnej floty samochodów lub też nr 2. do ponownego przetworzenia na energię elektryczną i wykorzystania na potrzeby własne zakładu. Według naszej oceny nie ma zapisów w regulaminie, które ograniczałyby taki zakres inwestycji. Bardzo proszę o odpowiedź czy nie ma przeciwwskazań aby w ramach projektu FEDP 2.4, żeby wytworzony wodór wykorzystać do tankowania własnej floty samochodów (dodatkowa oszczędność i efekt środowiskowy)	Zastosowanie hybrydowego magazynu wodorowego jest możliwe z zastrzeżeniem wykorzystania zmagazynowanej energii na potrzeby własne Wnioskodawcy. Należy mieć na uwadze, iż ocena zasadności realizacji zaplanowanych działań ujętych we wniosku o dofinansowanie dokonywana jest przez członków Komisji Oceny Projektów.

93	Mam pytanie dotyczące wskaźnika: WLWK-RCR029 - Szacowana emisja gazów cieplarnianych. W Regulaminie wskazano, iż jednostką miary jest [MWh/rok]. Jednakże w obowiązującym LWK jednostka miary to [tony równoważnika CO2/rok], co wydaje się bardziej zasadne w przypadku kiedy Wnioskodawca ma określić o ile zmniejszy się emisja gazów cieplarnianych w wyniku realizacji projektu. Jednostka WMh oznacza megawatogodzinę i odnosi się do określenia zużycia prądu. Zatem zwracam się z prośbą o potwierdzenie bądź wyjaśnienie, którą jednostkę miary należy zastosować.	We wskaźniku „WLWK-RCR029 - Szacowana emisja gazów cieplarnianych” należy zastosować jednostkę miary tony równoważnika CO2/rok. ION informuje również, że stosowne zmiany w tym zakresie zostaną wprowadzone w Regulaminie Wyboru Projektów przedmiotowego naboru.
94	Proszę o pomoc w rozwianiu wątpliwości na temat kryterium punktowego nr 1 (Efektywność kosztowa urządzeń produkujących energię pochodzącą ze źródeł odnawialnych). W ramach kryterium ocenie podlega iloraz: 1. wartości wnioskowanej dotacji, 2. wielkości mocy (w kW) zainstalowanych urządzeń w ramach projektu produkujących energię pochodzącą ze źródeł odnawialnych oraz, 3. współczynnika wykorzystania zainstalowanej mocy urządzeń energii odnawialnej (ekwiwalentny czas pracy pełną mocą). Proszę o informację czy przez wartość czynnika nr 3 (współczynnik wykorzystania zainstalowanej mocy) mnoży się czy dzieli iloraz czynników nr 1 i 2. Przykładowo, jeśli planujemy wybudować siłownię wiatrową na lądzie: koszt 1 mln zł, dotacja 850 tys. zł, moc 100 kW, współczynnik wykorzystania zainstalowanej mocy 2,8, to jak liczymy efektywność kosztową urządzeń, wg sposobu a) czy b): a) $850\,000\text{ zł} / 100\text{ kW} = 8\,500\text{ zł/kW}$; $8\,500\text{ zł/kW} * 2,8 = 23\,800\text{ zł/kW}$ b) $850\,000\text{ zł} / 100\text{ kW} = 8\,500\text{ zł/kW}$; $8\,500\text{ zł/kW} / 2,8 = 3\,035,7\text{ zł/kW}$?	W ramach przedmiotowego naboru w ramach kryterium punktowego nr 1 (Efektywność kosztowa urządzeń produkujących energię pochodzącą ze źródeł odnawialnych), ocenie podlega iloraz: 1. Wartości wnioskowanej dotacji, 2. Wielkości mocy (w kW) zainstalowanych urządzeń w ramach projektu produkujących energię pochodzącą ze źródeł odnawialnych oraz, 3. Współczynnika wykorzystania zainstalowanej mocy urządzeń energii odnawialnej (ekwiwalentny czas pracy pełną mocą). ION wyjaśnia, że iloraz czynników nr 1 i 2 należy podzielić przez wartość współczynnika 3 (współczynnik wykorzystania zainstalowanej mocy). Oznacza to, że w podanym przez Pana przykładzie efektywność kosztową urządzeń należy obliczyć wg. sposobu b) tj. $850\,000\text{ zł} / 100\text{ kW} = 8\,500\text{ zł/kW}$; $8\,500\text{ zł/kW} / 2,8 = 3\,035,7\text{ zł/kW}$.
95	Proszę o informację, czy w ramach konkursu poniższe inwestycje wpisują się w wytyczne, oraz czy można łączyć działania lub zrobić inwestycje na dwóch budynkach jednocześnie tj.: Inwestycja budynek 1: 1. Zwiększenie mocy jednostek wytwarzania energii elektrycznej z 70 kW o kolejne ok. 300 kW poprzez: • Fotowoltaiczne wypełnienie fasad słupowo-ryglowych: Proponuje się wymianę wypełnień fasad słupowo-ryglowych na moduły fotowoltaiczne w technologii "szkło-szkło". • Fotowoltaiczne fasady wentylowane: Na elewacjach budynku, w miejsce okładzin, proponuje się zastosowanie fasady wentylowanej, wykonanej z modułów fotowoltaicznych w technologii "szkło-szkło". • Fotowoltaiczne zadaszenie parkingów: Proponuje się wykonanie zadaszenia parkingu z dachów wykonanych z modułów fotowoltaicznych, co umożliwi produkcję prądu przez parking. 2. Zastosowanie systemu zarządzania energią oraz budynkiem (BMS): Monitorowanie ilości energii wytworzonej z paneli fotowoltaicznych (PV) oraz prognozowanie jej zużycia na podstawie potrzeb użytkowników wraz z zintegrowaniem systemów budynku takich jak wentylacja czy oświetlenie. lub inwestycja budynek 1 (zakres inwestycji powyżej) + inwestycja budynek 2 (zakres inwestycji poniżej) 1. Budowa układu o mocy 100 kW wraz z przyłączeniem do sieci: Instalacja ramkowa na dachu lub na ścianie budynku. 2. Zastosowanie systemu zarządzania energią: Monitorowanie ilości energii wytworzonej z paneli fotowoltaicznych (PV) oraz prognozowanie jej zużycia na podstawie potrzeb użytkowników.	Nie ma przeciwwskazań do realizacji inwestycji w dwóch lub więcej budynkach. Należy pamiętać, iż aby instalacja Odnawialnego Źródła Energii uznana została za innowacyjną, to musi spełniać przesłanki innowacyjności określone w Poradniku „Dofinansowanie inwestycji w zakresie odnawialnych źródeł energii”: 1. Wykazać innowację technologii OZE zgodnie z definicją innowacji przedstawioną w Podręczniku „Oslo Manual 2018”; 2. Wykorzystać magazyn energii, poprawiający stopień autokonsumpcji energii wytworzonej w OZE na miejscu; 3. Zastosować systemy zarządzania energią w budynku lub obiekcie przemysłowym lub instalacji energetycznej, dzięki czemu możliwe będzie monitorowanie ilości energii wytworzonej w OZE oraz prognozowanie jej zużycia, wynikającego z potrzeb użytkowych oraz spodziewanej konsumpcji. W opisanym w pytaniu przykładzie nie wykazano spełnienia drugiej przesłanki, a więc wykorzystania magazynów energii. ION informuje, że Innowacyjność projektu oraz Kwalifikowalność wydatków projektu są kryteriami weryfikowanymi na etapie oceny formalnej i merytorycznej. ION informuje także, iż w przypadku „Fotowoltaicznego zadaszenia parkingów”, jako koszty kwalifikowalne będzie można uznać tylko koszty związane z celami Działania 2.4, a więc produkcją energii z OZE. Wydatki poniesione na montaż konstrukcji wyniesionej (wiaty parkingowej) będą uznane jako koszty kwalifikowalne projektu. ION przypomina także, iż zgodnie z zapisami Regulaminu Wyboru Projektów w ramach projektu można otrzymać wsparcie na instalacje produkujące energię elektryczną ze słońca, których moc nie przekroczy 0,5 MW.
96	Czy możliwy jest np. zakup magazynu o mocy 101 kWh dla instalacji 101 kWp (100 kWp to instalacja obecnie zamontowana, a 1 kWp będzie zamontowane w wyniku realizacji Projektu). Co oznacza zapis: "pojemność (kWh) magazynu energii nie może przekraczać 1,5-krotności mocy (kWp) całej posiadanej instalacji fotowoltaicznej"? Czy jest to łączna instalacja Wnioskodawcy sprzed i po realizacji Projektu? Oczywiście zostanie uzasadniona potrzeba, związek z celami etc.	W ramach przedmiotowego naboru zakup magazynu o mocy 101 kWh dla instalacji 101 kWp jest możliwy. Zapis "pojemność (kWh) magazynu energii nie może przekraczać 1,5-krotności mocy (kWp) całej posiadanej instalacji fotowoltaicznej" oznacza, że zaplanowany magazyn energii nie może mieć więcej pojemności niż 1,5-krotność łącznej mocy całej posiadanej instalacji fotowoltaicznej tj. łącznie: zamontowanej przed projektem oraz zamontowanej w wyniku realizacji przedmiotowego projektu.

97	Uprzejmie proszę o wyjaśnienie, jak należy rozumieć zakup mikro instalacji fotowoltaicznej (do 40kW) w momencie, kiedy Wnioskodawca posiada już jedną instalację fotowoltaiczną (40kW) i posiada też dwa liczniki. Pod jeden licznik podpięta jest obecna instalacja fotowoltaiczna. Nowa instalacja fotowoltaiczna zostanie podpięta pod drugi licznik. Czy w takiej sytuacji należy mówić o rozbudowie istniejącej instalacji czy o utworzeniu nowej instalacji fotowoltaicznej?	W odpowiedzi na zadane pytanie Instytucja Organizująca Nabór (ION) informuje, że opisana sytuacja tj. zakup mikroinstalacji wobec posiadanej już jednej instalacji fotowoltaicznej i dwóch liczników, stanowi utworzenie nowej instalacji fotowoltaicznej.
98	XXX jest spółką komunalną, której jedynym właścicielem jest Prezydent Miasta XXX. Zgodnie z regulaminem konkursu są z niego wykluczone projekty członków stowarzyszenia BOF/MOF i jednostek podległych, czy spółki miejskie (członka stowarzyszenia). Z powyższego zapisu wynika, że jesteśmy wykluczeni z ubiegania się o środki. Zakładam, że taki zapis regulaminu jest związany z posiadaniem środków przez MOF i BOF na tego rodzaju działania. Chciałbym jednak zwrócić uwagę, że nasze przedsiębiorstwo ma siedzibę w XXX ale działalność prowadzi w XXX w gm. XXX czyli poza terytorium MOF. W związku z powyższym jesteśmy wykluczeni jako podmiot z ubieganie się o dofinansowanie również w MOF-e. Z tego co się orientuje nie można wykluczyć konkretnego podmiotu z ubiegania się o dofinansowanie, a w tym przypadku ma to miejsce. Poprzez zapisy regulaminu jesteśmy wykluczeni z ubiegania się o środki, mimo. iż spełniamy kryteria. Nasza inwestycja jest gotowa do realizacji, mamy wszystkie dokumenty. Czy w takim przypadku możemy jednak składać wniosek o dofinansowanie projektu w ramach działania 2.4?	Zgodnie z rozdziałem 5 Regulaminu wyboru projektów ze wsparcia w ramach naboru z działania 2.4 wyłączone są projekty, których Wnioskodawcą jest członek Stowarzyszenia Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego, Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Suwałk oraz Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Miasta Łomży, a także jednostki podległe ww. członkom. Oznacza to, że projekt objęty wnioskiem złożonym przez spółkę komunalną podległą członkowi MOF XXX nie może zostać dofinansowany w przedmiotowym naborze. Powyższy nabór jest zgodny ze Szczegółowym Opiskiem Priorytetów obowiązującym na moment ogłoszenia naboru. Jednocześnie ION wskazuje, że ewentualny brak możliwości uzyskania wsparcia w ramach MOF oraz w ramach naboru z działania 2.4 nie oznacza wykluczenia konkretnego podmiotu - taka sytuacja miałaby miejsce, gdyby konkretny Wnioskodawca został wprost wskazany w dokumentacji naboru jako wykluczony z możliwości aplikowania.
99	Czy zostałyby przyznane dofinansowanie gdybyśmy jako innowacyjność wykazali w projekcie wykorzystanie falownika hybrydowego i magazynu energii jako zasilania awaryjnego. Rozwiązaniem jest zastosowanie centrali EPS-BOX która pracuje jako przełącznik awaryjny, czyli gdy mamy sieć przepuszcza sieć na odbiory - rozdzielnię obiektu, praca normalna. Natomiast gdy jest zanik sieci przełącza na zasilanie z wyjścia falownika hybrydowego i zasilanie z baterii. Można takie rozwiązanie zrobić też w rozdzielnicy na bazie standardowych przełączników rezerwy np. z kontrolą faz. Moglibyśmy w przypadku braku prądu zasilic np. oświetlenia w przedszkolu czy w szkole.	Dofinansowanie przyznawane jest wyniku oceny prowadzonej przez Komisję Oceny Projektów. Ponadto, ION informuje, że przy wyborze konkretnej technologii OZE, która traktowana będzie jako innowacyjna, należy łącznie spełnić następujące warunki wykazane w Poradniku OZE: 1. Wykazać innowację technologii OZE zgodnie z definicją innowacji przedstawioną w Podręczniku „Oslo Manual 2018”; 2. Wykorzystać magazyn energii, poprawiający stopień autokonsumpcji energii wytworzonej w OZE na miejscu; 3. Zastosować systemy zarządzania energią w budynku lub obiekcie przemysłowym lub instalacji energetycznej, dzięki czemu możliwe będzie monitorowanie ilości energii wytworzonej w OZE oraz prognozowanie jej zużycia, wynikającego z potrzeb użytkowych oraz spodziewanej konsumpcji. Wnioskodawca musi wykazać, iż zastosowana została technologia, dla której brak wsparcia operacyjnego, innowacyjna zgodnie z powyższymi warunkami. Zachodzi duże prawdopodobieństwo, że przedstawione powyżej rozwiązania techniczne nie spełniają ww. wymogów innowacyjności.
100	Dotyczy kwalifikowalności wydatków: jakie rodzaje konstrukcji są kwalifikowalne - wątpliwości budzi w szczególności montaż na gruncie? Jak należy rozumieć tzw. konstrukcję wyniesioną? Czy istnieje limit wysokości konstrukcji, która determinuje kwalifikowalność wydatków? Montaż konstrukcji wsporniczej na pewnej wysokości uzasadniony jest przyjętymi rozwiązaniami technologicznymi optymalnymi dla funkcjonowania instalacji i nie planuje się przeznaczenia na inne cele typu garaż.	Kwalifikowalne są jedynie wydatki poniesione na zakup i montaż konstrukcji niezbędnej do instalacji OZE na gruncie (w przypadku, gdy nie ma innej możliwości instalacji OZE np. fotowoltaiki). Nie ma limitu wysokości, która determinuje kwalifikowalność wydatków – wysokość konstrukcji niezbędnej do posadowienia źródła OZE powinna być uzasadniona jej wymogami technologicznymi oraz być zgodna z regulacjami prawa budowlanego w tym zakresie. Należy mieć na uwadze, iż ocena zasadności realizacji zaplanowanych działań ujętych we wniosku o dofinansowanie dokonywana jest przez członków Komisji Oceny Projektów.
101	Dotyczy załącznika pn. Decyzje/zgody - mimo kilkukrotnego odniesienia w „Pytaniach i odpowiedziach” do tej kwestii, nadal nie rozumiemy, czy właściwie odczytujemy zapisy Instrukcji wypełniania wniosku (w odpowiedziach również Państwo odnoszą się do zapisów tego dokumentu). Proszę o wskazanie jakiego rodzaju dokumenty są obligatoryjne w przypadku inwestycji nie wymagającej pozwolenia na budowę/zgłoszenie. I czy np. w przypadku ustanowienia MPZP dla danego terenu powinniśmy dostarczyć wypis/wyrys z MPZP czy również informację pozyskaną z właściwego organu w tym zakresie? Co powinno być przedmiotem tej opinii, tzn. jakich dokumentów/zgód powinna dotyczyć?	W przypadku inwestycji niewymagającej pozwolenia na budowę/zgłoszenia, wymagane są następujące dokumenty - wyrys z Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego (MPZP) (dotyczy to sytuacji, w której został on ustanowiony i obowiązuje) lub decyzja o warunkach zabudowy (w sytuacji gdy nie ma uchwalonego MPZP). W przypadku ustanowienia MPZP dla danego terenu należy dostarczyć wypis i wyrys z MPZP – nie ma potrzeby uzyskiwania dodatkowej informacji z właściwego organu.

102	Powołujecie się Państwo na podrozdział 3.10 Wytycznych dotyczących kwalifikowalności wydatków na lata 2021-2027, który rzeczywiście stwierdza, iż decyzję o dopuszczalności i sposobie wdrożenia uproszczonych metod rozliczania wydatków podejmuje IZ jednak z uwzględnieniem art. 53 ust. 2 i 3 rozporządzenia ogólnego, aktów delegowanych i wytycznych KE Dokładne brzmienie: Podrozdział 3.10. Uproszczone metody rozliczania wydatków 1) Decyzję o dopuszczalności i sposobie wdrożenia uproszczonych metod rozliczania wydatków dla programu, tj.: a) stawek jednostkowych, o których mowa art. 53 ust. 1 lit. b rozporządzenia ogólnego, b) kwot ryczałtowych, o których mowa w art. 53 ust. 1 lit. c rozporządzenia ogólnego, c) stawek ryczałtowych, o których mowa w art. 53 ust. 1 lit. d rozporządzenia ogólnego, podejmuje właściwa IZ, z uwzględnieniem art. 53 ust. 2 i 3 rozporządzenia ogólnego, aktów delegowanych i wytycznych KE oraz postanowień niniejszego podrozdziału i podrozdziału 3.12, poprzez wprowadzenie odpowiednich uregulowań w programie, SZOP lub regulaminie wyboru projektów. Zaś art.53 ust. 2 rozporządzenia ogólnego mówi: W przypadku gdy łączny koszt operacji nie przekracza 200 000 EUR, wkład przyznany beneficjentowi z EFRR, EFS+, FST, FAMI, FBW i IZGW przyjmuje formę stawek jednostkowych, kwot ryczałtowych lub stawek ryczałtowych, z wyjątkiem operacji, których wsparcie stanowi pomoc państwa. W przypadku stosowania finansowania w oparciu o stawki ryczałtowe jedynie kategorie kosztów, do których stosuje się daną stawkę ryczałtową, mogą być refundowane zgodnie z akapitem pierwszym lit. a). PROSZĘ O WYJAŚNIENIE powyższej kwestii, bo może to mieć wpływ na proces rozliczania projektu, a może nawet certyfikację wydatków Bardzo możliwe, że źle interpretuję zapisy rozporządzeń – nie jestem prawnikiem, jednakże niepokojące jest , iż dla projektów poniżej 200 tys EUR inne IZ stosują uproszczone metody. Bardzo proszę o wyjaśnienie kwestii uwzględnienia zapisów art.53 ust. 2 rozporządzenia ogólnego w dokumentach FEoP	W odpowiedzi na zadane pytania, Instytucja Organizująca Nabór (ION) zapewnia, że wszystkie wymogi w zakresie stosowania uproszczonych metod rozliczania wydatków zostały spełnione w ramach naboru, w szczególności uwzględnione zostały postanowienia art. 53 ust. 2 rozporządzenia ogólnego. Zgodnie z cytowanym brzmieniem ww. przepisu, w odniesieniu do projektów, których wartość w dniu zawarcia umowy o dofinansowanie nie przekracza 200 000 EUR, dofinansowanie powinno przyjąć formę stawek jednostkowych, kwot ryczałtowych lub stawek ryczałtowych, zaś w przypadku stosowania finansowania w oparciu o stawki ryczałtowe jedynie kategorie kosztów, do których stosuje się daną stawkę ryczałtową, mogą być refundowane zgodnie z akapitem pierwszym lit. a), tj. przyjmując formę refundacji kosztów kwalifikowalnych faktycznie poniesionych przez beneficjenta lub partnera prywatnego w ramach operacji PPP i zapłaconych w okresie wdrażania operacji, wkładów rzeczowych i amortyzacji. Jednocześnie, zgodnie z art. 53 ust. 1 lit. e) rozporządzenia ogólnego dopuszczalna jest kombinacja różnych form dotacji, pod warunkiem, że każda z nich obejmuje inne kategorie kosztów w ramach projektu. Oznacza to, że w projektach o wartości poniżej 200 000 EUR, które finansowane będą na podstawie stawek ryczałtowych, mogą (a nawet muszą) występować również koszty rzeczywiście poniesione, do których będą odnoszone stawki ryczałtowe. Na gruncie niniejszego naboru IZ podjęła decyzję o zastosowaniu uproszczonych metody rozliczania wydatków w postaci stawek ryczałtowych na pokrycie kosztów pośrednich – 5% bezpośrednich kosztów kwalifikowalnych projektu. Przyjęte przez IZ rozwiązanie realizuje obowiązek stosowania uproszczonych metod rozliczania wydatków wynikający z art. 53 ust. 2 rozporządzenia ogólnego. Prawdopodobnie powyższej interpretacji została potwierdzona przez Komisję Europejską, analogiczne stanowisko wyraża także Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej w dokumencie „Uproszczone metody rozliczania wydatków (Simplified Cost Options – SCO) – pytania i odpowiedzi” dostępnym na Portalu Funduszy Europejskich pod adresem: https://www.funduszeuropejskie.gov.pl/media/121645/Uproszczone_metody_rozliczania.pdf.
-----	--	--

103	Zgodnie z regulaminem konkursu za innowacyjne uważa się rozwiązania spełniające trzy warunki. Wnioskodawca powinien: 1. Wykazać innowację technologii OZE zgodnie z definicją innowacji przedstawioną w Podręczniku „Oslo Manual 2018”; 2. Wykorzystać magazyn energii, poprawiający stopień autokonsumpcji energii wytworzonej w OZE na miejscu; 3. Zastosować systemy zarządzania energią. W przypadku punktów 2 i 3 wszystko jest jasne. Natomiast w przypadku punktu 3 zachodzi bardzo duża niejasność. Definicja „innowacji” według międzynarodowego podręcznika „Oslo Manual 2018” brzmi: „to nowy lub ulepszony produkt lub proces (lub ich połączenie), który różni się znacząco od poprzednich produktów lub procesów danej jednostki i który został udostępniony potencjalnym użytkownikom (produkt) lub wprowadzony do użytku przez jednostkę (proces).” Co oznacza w tej definicji i w przypadku konkursu dotyczącego OZE słowo - "jednostka"? Czy to jest producent OZE? Czy to jest Wnioskodawca, który u siebie wdroży zakupione OZE? Bo jeśli OZE ma być innowacyjne z punktu widzenia danego producenta OZE, to jak Wnioskodawca ma to udowodnić? Skąd gmina ma wiedzieć, że jakieś tam rozwiązanie jest innowacyjne z punktu widzenia firmy produkującej OZE? A jeśli OZE ma być innowacyjne z punktu widzenia Wnioskodawcy (np. gminy) to czy oznacza to, że jeśli Wnioskodawca posiada już urządzenia uznane za innowacyjne (np. w innym budynku) zgodnie z "Poradnikiem OZE" to nie może otrzymać dotacji na takie same (w innym budynku)? Bo przecież instalowanie podobnego rozwiązania które już się posiada, nie jest uznane za innowacyjne w świetle definicji Oslo Manual 2018. Pytanie brzmi: Czy gmina, która posiada już na jednym z budynków: innowacyjne pompy ciepła (spełniające kryteria innowacyjności zgodnie z "Poradnikiem OZE"), posiada magazyn energii i system zarządzania energią; może wnioskować o taki sam system na innym budynku i będzie on uznany za innowacyjny?	W odpowiedzi na zadane pytanie, Instytucja Organizująca Nabór (ION) informuje, iż jako „jednostkę”, o której mowa w definicji innowacji zgodnie z podręcznikiem Oslo Manual 2018, należy traktować Wnioskodawcę. W przypadku gdy Wnioskodawca posiada instalację OZE spełniającą kryteria innowacyjności zgodnie z Poradnikiem OZE, to zgodnie z powyższą definicją powinien w projekcie ująć „nowy lub ulepszony produkt”.
104	Czy kosztem kwalifikowanym w konkursie FEPD.02.04-IZ.00-001/24 może być opracowanie dokumentacji technicznej stanowiącej załącznik do wniosku? W katalogu kosztów kwalifikowanych wskazanych w Regulaminie konkursu (rozdział 8), nie wskazano tego wydatku, nie widnieje on także w katalogu wydatków niekwalifikowanych.	W odpowiedzi na zadane pytanie Instytucja Organizująca Nabór (ION) informuje, że koszt opracowania dokumentacji technicznej stanowiącej załącznik do wniosku o dofinansowanie może być kosztem kwalifikowalnym w ramach przedmiotowego naboru.
105	Czy wnioskodawcą w konkursie FEPD.02.04-IZ.00-001/24 może być Centrum Kultury? Centrum jest jednostką organizacyjną gminy, posiadającą odrębną osobowość prawną.	W odpowiedzi na zadane pytanie Instytucja Organizująca Nabór (ION) informuje, że Centrum Kultury może być wnioskodawcą w naborze nr FEPD.02.04-IZ.00-001/24.
106	Inwestor planuje zrealizować inwestycje w lokalu (własność inwestora) w którym posiada siedzibę jak też znajdują się lokale do wynajęcia, czy w związku z tym produkcja energii dla całego budynku (siedziba wraz z lokalami wynajmowanymi) rozumiana jest jako produkcja energii na potrzeby własne.	W odpowiedzi na zadane pytanie, Instytucja Organizująca Nabór informuje, że produkcja energii dla całego budynku (siedziba wraz z lokalami wynajmowanymi w ramach prowadzonej działalności gospodarczej) rozumiana jest jako produkcja energii na potrzeby własne. Należy przy tym pamiętać, iż wyprodukowana w instalacji zakupionej w ramach projektu, energia nie może zostać przeznaczona na sprzedaż, ponieważ przeznaczona jest do autokonsumpcji przez Wnioskodawcę w ramach prowadzonej przez niego działalności gospodarczej. W przypadku wynajmowania powierzchni przez inwestora należy przeanalizować kwestie wystąpienia pomocy publicznej w projekcie. Należy mieć na uwadze, iż ocena zasadności realizacji zaplanowanych działań ujętych we wniosku o dofinansowanie dokonywana jest przez członków Komisji Oceny Projektów.

107	W ramach projektu planowany jest zakup pompy ciepła oraz paneli fotowoltaicznych (z uwzględnieniem innowacyjności instalacji). Pompa ciepła planowana do zakupu będzie miała moc 13 kW. Dotychczasowe zużycie energii elektrycznej wynosi ok. 10 kW. Czy w związku z tym możliwy jest zakup instalacji fotowoltaicznej o mocy 23 kW, która pokryje zarówno dotychczasowe zapotrzebowanie na energię oraz nowe zapotrzebowanie wynikające z zamontowanej pompy ciepła? Czy w celu udowodnienia, że instalacja nie została przeskalowana wystarczy przedstawienie dotychczasowego zużycia i wskazanie, że pozostała część energii uzyskana z instalacji fotowoltaicznej zostanie przeznaczona na obsługę pompy ciepła? Dotychczas budynek nie był wyposażony w pompę ciepła.	W odpowiedzi na zadane pytanie Instytucja Organizująca Nabór (ION) informuje, że w sytuacji, gdy budynek posiada zużycie energii na poziomie 10kW a Wnioskodawca planuje instalację pompy ciepła o mocy 13kW oraz montaż instalacji fotowoltaicznej o mocy 23 kW, w celu pokrycia zarówno zapotrzebowania na energię budynku jak i zapotrzebowania na energię pompy ciepła, to taki projekt jest dopuszczalny w ramach przedmiotowego naboru. W celu uniknięcia przeskalowania nowopowstałej instalacji w stosunku do potrzeb energetycznych, należy wykazać historyczne zużycie energii cieplnej i elektrycznej w budynku, do którego obsługi będzie przeznaczona pompa ciepła oraz instalacja fotowoltaiczna a także wykazać zapotrzebowanie na energię elektryczną generowane przez zaplanowaną pompę ciepła - które to zapotrzebowanie zostanie pokryte z nowopowstałej instalacji fotowoltaicznej.
108	Obecny limit w przypadku pomocy de minimis, określono na 300 tys. euro. Czy w związku z tym, że przedsiębiorstwo nie wykorzystało w pełni pomocy de minimis, może w ramach projektu skorzystać zarówno z pomocy de minimis (części, która pozostała do wykorzystania) oraz pomocy publicznej? Czy konstruując budżet można przykładowo, jedno zadanie sfinansować przy użyciu środków de minimis, a kolejne przy użyciu środków z pomocy publicznej. Czy takie rozwiązanie jest dopuszczalne (wiąże się to ze zróżnicowanym poziomem dofinansowania w ramach poszczególnych zadań)?	W odpowiedzi na zadane pytania Instytucja Organizująca Nabór (ION) informuje, że w ramach przedmiotowego projektu Wnioskodawca, konstruując budżet projektu, może skorzystać z dostępnego limitu pomocy de minimis i zaplanować sfinansowanie zadania (kategorii kosztów) z pomocy de minimis a innego z pomocy publicznej. Powyżej opisane rozwiązanie jest dopuszczalne – w ramach jednej kategorii kosztów należy planować wyłącznie jeden rodzaj pomocy publicznej tj. pomoc de minimis albo pomoc publiczną.
109	W jaki sposób należy rozumieć i jak obliczyć kryterium dotyczące Efektywności kosztowej urządzeń produkujących energię pochodzącą ze źródeł odnawialnych tj.: 1. Jak należy rozumieć instalację hybrydową czy jako: - instalacja fotowoltaiczna + magazyn energii elektrycznej - instalacja fotowoltaiczna (niezależnie czy z magazynem czy bez) + inne źródło OZE z wykazu powyżej tabelki	W odpowiedzi na zadane pytanie Instytucja Organizująca Nabór (ION) informuje, że w ramach przedmiotowego naboru jako instalację hybrydową OZE należy rozumieć zespół urządzeń produkujących energię z OZE, w którego skład wchodzi np.: instalacja fotowoltaiczna, źródło OZE innego rodzaju (wykaz powyżej tabeli wskazanej w kryterium „Efektywności kosztowej urządzeń produkujących energię pochodzącą ze źródeł odnawialnych”).
110	W jaki sposób obliczyć koszt za 1kW dla instalacji fotowoltaicznych - czy tylko z kosztu samej instalacji PV bez uwzględniania magazynu energii. Jeżeli suma kosztów instalacji PV i magazynu energii to przez jakie kW. Sumowanie kW i kWh jest nietechniczne, to dwie różne wartości.	W odpowiedzi na zadane pytanie Instytucja Organizująca Nabór (ION) informuje, że koszt 1 kW dla instalacji fotowoltaicznych należy wyliczyć tylko na podstawie mocy zainstalowanej instalacji fotowoltaicznej (bez magazynu energii).
111	Czy licząc punkty do kryterium "Efektywność kosztowa urządzeń produkujących energię pochodzącą ze źródeł odnawialnych", należy jako kwotę dotacji rozumieć dotację za cały projekt czy też tylko w odniesieniu do instalacji PV? Przykładowo, projekt obejmować będzie kilka zadań: 1. Instalację PV. 2. Magazyn energii. 3. System zarządzania energią. 4. Nadzór inwestorski. 5. Koszty pośrednie. Biorąc pod uwagę to, iż jest to kilka zadań, każde z nich będzie miało określoną kwotę wydatków kwalifikowalnych i dofinansowania. Obliczanie ww. kryterium przy uwzględnieniu dotacji dla całego projektu, spowoduje znaczny wzrost kwoty za 1 kW, niżeli miałyby to miejsce w przypadku bazowania jedynie na kwocie dotacji, która przypada dla budowy instalacji PV.	W odpowiedzi na zadane pytanie Instytucja Organizująca Nabór (ION) informuje, że obliczając punkty do kryterium "Efektywność kosztowa urządzeń produkujących energię pochodzącą ze źródeł odnawialnych", należy jako kwotę dotacji rozumieć dotację za cały projekt.

112	Pytanie dotyczy zakresu stosowania warunku realizacji projektu, o którym mowa w rozdziale 4.2. Warunki szczegółowe regulaminu konkursu dotyczące planowanej do wykonania w ramach konkursu Energii OZE: „3. Zastosować system zarządzania energią w budynku lub obiekcie przemysłowym lub instalacji elektrycznej, dzięki czemu możliwe będzie monitorowanie ilości energii wytworzonej w OZE oraz prognozowanie jej zużycia, wynikającego z potrzeb użytkowych oraz spodziewanej konsumpcji”. W przypadku gdy w ramach projektu planowana jest do wykonania: - instalacja pv wraz z magazynem energii oraz systemem EMS zarządzającym dystrybucją energii w kompleksie obiektów; - instalacja gruntowej pompy ciepła produkującej ciepło na rzecz ciepłej wody użytkowej oraz c.o. w kompleksie obiektów; Czy warunek zostanie spełniony w przypadku gdy system EMS zostanie zainstalowany wyłącznie do celu zarządzania produkcją i zużyciem energii elektrycznej – tj. będzie badał poziom naładowania magazynu energii i w przypadku jego naładowania kierował nadwyżkę energii elektrycznej w pierwszej kolejności do ładowania zbiornika c.w.u. obsługującego kompleks, a w drugiej kolejności do sieci OSD? W omawianym układzie pompa jest włączona do systemu EMS za pośrednictwem czujnika zlokalizowanego przy grzałce zbiornika c.w.u. Przedmiotowy czujnik jest skomunikowany z falownikiem instalacji PV i w przypadku otrzymania sygnału o wysokiej produktywności instalacji zwiększa moc grzewczą grzałki zbiornika c.w.u. Zgodnie z naszą najlepszą wiedzą dostępne na rynku rozwiązania z zakresu EMS są dedykowane konkretnym urządzeniom falowników i pomp ciepła. Oznacza to, że implementacja konkretnego systemu EMS niejako wymusza stosowanie urządzeń falownika, pomp ciepła i magazynu energii kompatybilnych z zastosowanym sterownikiem systemu EMS. Współpraca sterownika EMS z innymi urządzeniami niż rekomendowanymi przez producenta / instalatora jest możliwa wymaga interwencji automatyka, która może skutkować utratą gwarancji producenta lub związana jest z czasochłonną procedurą uzgodnienia projektu technicznego z producentem urządzeń na etapie realizacji projektu. Reasumując – pełna integracja pompy ciepła z systemem instalacji fotowoltaicznej – w ramach jednego systemu wymaga stosowania urządzeń kompatybilnych – wskazanych przez dostawcę systemu EMS – zawężając katalog możliwych do stosowania urządzeń, a w konsekwencji konkurencyjność postępowania prowadzonego w trybie przetargu nieograniczonego lub w oparciu o bazę konkurencyjności. Obiekty objęte operacją są obecnie połączone siecią elektryczną i przyłączami cieplnymi. W związku z tym w ramach projektu nie będą wykonywane przyłącza cieplne pomiędzy obiektami.	W odpowiedzi na zadane pytanie Instytucja Organizująca Nabór (ION) informuje, iż w opisanym przypadku, do spełnienia warunków innowacyjności opisanych w „Poradniku OZE” wystarczy zastosowanie systemu EMS dedykowanego do zarządzania energią elektryczną wytworzoną w instalacji fotowoltaicznej.
113	Zgodnie z kryterium 3. Komplementarność projektu z projektami z zakresu OZE: "Komplementarność projektów to wzajemne ich uzupełnianie się. Kryterium ma na celu priorytetowe potraktowanie projektów, które uzupełniają się z innymi projektami realizowanymi lub zrealizowanymi ze środków europejskich lub innych z zakresu odnawialnych źródeł energii". Proszę o wyjaśnienie, co oznacza sformułowanie dotyczące realizowania lub zrealizowania projektów "innych z zakresu odnawialnych źródeł energii"? Czy uwzględnia się w tym kryterium także projekty realizowane ze środków własnych?	W odpowiedzi na zadane pytania Instytucja Organizująca Nabór (ION) informuje, iż jako inne projekty z zakresu OZE należy traktować projekty zrealizowane lub realizowane dotyczące inwestycji w odnawialne źródła energii inne niż inwestycja założona we wniosku planowanym do złożenia w odpowiedzi na nabór z Działania 2.4. Zgodnie z zapisami kryterium Komplementarność projektu z projektami z zakresu OZE: „Wnioskodawca w dokumentacji aplikacyjnej powinien uzasadnić na czym polega komplementarność z innymi projektami, podając jednocześnie m.in. tytuły projektów komplementarnych, ogólną wartość projektu oraz wartość dofinansowania, podmiot realizujący, a w przypadku komplementarności zewnętrznej – źródło finansowania.” Projekt zrealizowany ze środków własnych może zostać uznany jako komplementarny. Należy mieć na uwadze, iż właściwa ocena kryteriów formalnych i merytorycznych dokonywana jest przez członków Komisji Oceny Projektów na etapie oceny formalnej i merytorycznej złożonego wniosku o dofinansowanie projektu.

114	Czy w ramach konkursu, ustalono maksymalny poziom, który wskazuje na przeskalowanie instalacji w stosunku do rzeczywistego zużycia? O ile % maksymalnie instalacja realizowana w ramach projektu może przewyższyć realne zapotrzebowanie na energię elektryczną? Czy możliwe jest wnioskowanie o budowę instalacji o wyższej mocy niż realne potrzeby w przypadku odpowiedniego uzasadnienia, wskazania zasadności realizacji takiego wariantu inwestycyjnego?	W odpowiedzi na zadane pytania Instytucja Organizująca Nabór (ION) informuje, iż zgodnie z warunkami szczegółowymi naboru określonymi w punkcie 4.2 Regulaminu Wyboru Projektów: „Instalacja OZE nie powinna być przewymiarowana. Zakładana ilość energii elektrycznej/ciepła wytworzonego z OZE nie powinna być zawyżona w stosunku do rocznego zużycia energii elektrycznej i/lub ciepła w obiekcie, na potrzeby którego pracuje.” ION nie ustaliła procentowego przewymiarowania instalacji, gdyż założeniem naboru jest zużywanie energii wyprodukowanej z OZE na potrzeby własne. Będzie to weryfikowane na etapie oceny formalnej w ramach kryterium Dostosowanie instalacji OZE. Wielkość instalacji OZE powinna być założona na podstawie faktycznego (historycznego) zużycia energii w obiekcie.
115	W związku z wątpliwościami związanymi z informacjami uzyskanymi telefonicznie, zwracam się z prośbą o wyjaśnienie kwestii obliczania kryterium Efektywność kosztowa urządzeń produkujących energię pochodzącą ze źródeł odnawialnych. W tym celu posłużono się przykładowymi danymi: Wnioskodawca X planuje: 1. Budowę instalacji PV – wartość dotacji ok. 400 000,00 PLN, 2. Budowę magazynu energii – wartość dotacji ok. 600 000,00 PLN, 3. Instalację systemu EMS – wartość dotacji ok. 30 000,00 PLN. Dotacja do kosztów pośrednich wyniesie ok. 60 000,00 PLN. Łącznie cała dotacja: 1 090 000,00 PLN (razem z kosztami pośrednimi). Czy licząc efektywność kosztową dla wyżej przedstawionych danych poprawne jest dokonanie obliczenia: 1) $1\,090\,000,00\text{ zł}/150\text{ kW}/1 = 7\,266,67\text{ zł/kW}$ Czy: 2) $400\,000,00/150\text{ kW}/1 = 2\,666,67\text{ zł/kW}$ Proszę o wyjaśnienie podejścia metodologicznego, ponieważ istnieje małe prawdopodobieństwo uzyskania 30 punktów w ramach niniejszego kryterium z uwagi na to, średnia wartość magazynu z system w stosunku do całej wartości inwestycji kształtuje się na poziomie około 30-40%. Uwzględnianie dotacji za cały projekt w stosunku do mocy jedynie instalacji PV (magazyn nie wlicza się do mocy instalacji, ponieważ nie jest jednostką wytwórczą) znacząco zawyża koszt za 1kW. Proszę o pochylenie się nad powyższą kwestią.	W odpowiedzi na zadane pytanie Instytucja Organizująca Nabór (ION) informuje, iż zgodnie z zapisami kryterium Efektywność kosztowa urządzeń produkujących energię pochodzącą ze źródeł odnawialnych, do wyliczenia efektywności kosztowej urządzeń produkujących energię z OZE należy wziąć całkowitą wartość wnioskowanej dotacji. W związku z powyższym obliczenie nr 1 wykazane w pytaniu jest prawidłowe. ION informuje, iż niniejsze kryterium odnosi się do wszystkich urządzeń odnawialnych źródeł energii, a nie tylko do instalacji fotowoltaicznych, w związku z czym przy odpowiednim doborze technologii OZE i odpowiednim skonstruowaniu budżetu, możliwe jest uzyskanie maksymalnej liczby punktów możliwych do zdobycia w ramach niniejszego kryterium. Przedmiotowe kryteria zostały przyjęte przez Komitet Monitorujący program Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027, natomiast kryterium Efektywność kosztowa różnicuje projekty i ma na celu przyznanie maksymalnej ilości punktów projektom, które wykażą się najwyższą efektywnością.
116	Z uwagi na możliwość skorzystania z dostępnego limitu pomocy de minimis i zaplanowania sfinansowania zadania (kategorii kosztów) z pomocy de minimis, a innego zadania z pomocy publicznej, Wnioskodawca X skonstruował budżet uwzględniając właśnie te dwa rodzaje pomocy. W celu zobrazowania powyższego, poniżej posłużono się danymi liczbowymi dla następujących zadań: 1. Budowa instalacji PV – pomoc de minimis (dotacja na poziomie 85%) 2. Budowa magazynu energii – pomoc publiczna (dotacje na poziomie 50%) 3. Instalacja systemu EMS – pomoc publiczna (dotacja na poziomie 50%) W związku z tym, że budżet w zależności o zadania charakteryzuje się różnym poziomem pomocy, proszę o informację jaki rodzaj pomocy i procent można przyporządkować kosztom pośrednim? Ponadto, czy konstruując budżet poprawne jest korzystanie z art. 41 Przewodnika kwalifikowalności wydatków dla 1 priorytetu programu Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki (Tabela 3 Intensywności wsparcia w ramach art. 36-47 rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014)? Czy instalację PV trzeba rozpatrywać jako podpunkt a) art. 41, natomiast magazyn energii i system zarządzania energią trzeba zaliczyć do podpunktu b) art. 41? Jeśli nie, to do jakiego artykułu zaliczać poszczególne elementy instalacji? Dodam, iż Wnioskodawca X jest małym przedsiębiorcą.	Maksymalny poziom wsparcia projektu objętego pomocą publiczną, zgodnie z art. 41 Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu został określony w punkcie 7 i 8 ww. artykułu (dalej Rozporządzenie GBER). Maksymalna intensywność pomocy publicznej omówiona została także w odpowiedzi na pytanie nr 13. ION nie weryfikuje narzędzi przy pomocy których został skonstruowany budżet projektu, natomiast na etapie oceny formalnej, zweryfikowane będzie czy poziom dofinansowania nie przekracza maksymalnych poziomów określonych w Rozporządzeniu GBER. ION informuje także, iż w przypadku projektu objętego pomocą publiczną oraz pomocą de minimis, Wnioskodawca ma wybór czy koszty pośrednie obejmie pomocą publiczną na podstawie art. 41 Rozporządzenia GBER, czy też pomocą de minimis, w przypadku posiadania przez Wnioskodawcę dostępnego limitu pomocy de minimis. W przypadku objęcia kosztów pośrednich pomocą publiczną na podstawie art. 41 Rozporządzenia GBER, maksymalny poziom dofinansowania wyniesie 30% kosztów kwalifikowalnych (art. 41. pkt. 7b). Poziom ten może zostać zwiększony o 20% w przypadku mikro i małego przedsiębiorcy lub 10 % w przypadku średniego przedsiębiorcy.

117	W nawiązaniu do odpowiedzi IZ RPOWP do pytania nr 26, proszę o informację, czy zostaną przyznane punkty w ramach kryterium pn. Korzyści dla regionu w sytuacji, gdy dany klastr energii potwierdzi złożenie wniosku o wpis do rejestru URE na moment złożenia wniosku o dofinansowanie, a wpis zostanie dokonany w trakcie trwającej oceny Projektu? Procedura wpisania do URE jest złożona i czasochłonna, a tym samym istnieje obawa, że do dnia zakończenia naboru klastrów nie znajdzie się w rejestrze URE.	Zgodnie z zapisami Metodyki i kryteriów wyboru projektów z Działania 2.4, typ projektu: Inwestycje z zakresu budowy nowych lub zwiększenia mocy innowacyjnych jednostek wytwarzania energii elektrycznej i ciepła ze wszystkich rodzajów OZE, w szczególności z biomasy, biogazu, biometanu, energii wiatru, słońca oraz Ziemi (geotermia), wraz z magazynami energii lub ciepła działającymi na potrzeby danego źródła OZE oraz przyłączeniem do sieci (produkcja energii na potrzeby własne), stanowiącej Załącznik do uchwały Nr 10/2024 Komitetu Monitorującego program Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027 z dnia 22 lutego 2024 r., spełnienie kryterium Korzyści dla regionu weryfikowane jest na moment złożenia wniosku o dofinansowanie.
118	Zwracam się z uprzejmą prośbą o wyjaśnienie kwestii związanych z wyliczeniem efektywności kosztowej urządzeń produkujących energię pochodzącą ze źródeł odnawialnych (kryterium rozstrzygające nr 1). Wnioskodawca X planuje w ramach projektu następujące przedsięwzięcia: 1. Budowa instalacji PV o mocy 15,66 kW - wartość dotacji 40 000 zł 2. Budowa magazynu z systemem - wartość dotacji 10 000 zł 3. Budowa pompy ciepła solanka/woda o mocy grzewczej 13,3 kW - wartość dotacji 70 000 zł 4. Koszty pośrednie - 6 000 zł Łączna wartość dotacji: 126 000 zł Czy w tym przypadku pompa ciepła woda/solanka powinna zostać uwzględniona przy obliczaniu efektywności kosztowej? Jeżeli tak, czy prawidłowe będzie przyjęcie do obliczeń mocy grzewczej pompy ciepła (a jeżeli nie, jaka moc powinna zostać uwzględniona)? Proszę również o potwierdzenie czy poniższa metoda obliczania efektywności kosztowej jest prawidłowa: $126\,000\text{ zł} : (15,66\text{ kW} + 13,3\text{ kW}) : (1+1) = 2\,175,41\text{ zł}$	W odpowiedzi na zadane pytanie, Instytucja Organizująca Nabór (ION), informuje, że przedstawione w pytaniu wyliczenie efektywności kosztowej w ramach kryterium Efektywność kosztowa urządzeń produkujących energię pochodzącą ze źródeł odnawialnych jest prawidłowe. Do wyliczenia należy wziąć zsumowaną moc urządzeń OZE zainstalowanych w ramach projektu oraz całkowitą kwotę dotacji.
119	Proszę o informację czy w przypadku instalacji fotowoltaicznych do 150 kW, przy których nie jest obowiązkowe pozyskanie pozwolenia na budowę i ustanowienie inspektora nadzoru budowlanego, koszty związane z nadzorem inwestorskim zostaną uznane za koszty kwalifikowalne.	Inspektor nadzoru może zostać uznany za wydatek kwalifikowalny, tylko w przypadku inwestycji wymagającej ustanowienia inspektora nadzoru inwestorskiego wykazanych w Rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 19 listopada 2001 r. w sprawie rodzajów obiektów budowlanych, przy których realizacji jest wymagane ustanowienie inspektora nadzoru inwestorskiego (Dz.U.2001.138.1554). W innych przypadkach nie ma możliwości kwalifikowania wydatku poniesionego na inspektora nadzoru/ nadzór inwestorski w ramach wydatków bezpośrednich projektu. Wnioskodawca ma natomiast możliwość wykazania w ramach kosztów pośrednich wydatków poniesionych na zatrudnienie osoby odpowiedzialnej za techniczne koordynowanie projektu, czyli de facto osoby związanej z zarządzaniem projektem.
120	W ramach kryterium punktowych projekt może otrzymać 10 pkt. za przynależność Wnioskodawcy do klastra energii. Zgodnie z opublikowanymi odpowiedziami na pytania „Możliwość otrzymania 10 punktów w ramach kryterium Korzyści dla regionu ma Wnioskodawca, który jest członkiem klastra energii, zgodnego z warunkami określonymi w nowelizacji Ustawy z dnia 20 lutego 2015 o odnawialnych źródłach energii tj. m.in. wpisanego do Rejestru Kłastrów Energii prowadzonego przez Urząd Regulacji Energetyki”. Czy warunek wpisu klastra do Rejestru Kłastrów Energii jest obligatoryjny, aby otrzymać 10 pkt.? Na chwilę obecną do rejestru nie ma wpisanego żadnego klastra z województwa podlaskiego. Jeżeli wpis klastra jest obligatoryjny dla otrzymania punktów, to co w sytuacji, gdy koordynator klastra złoży wniosek o wpis do rejestru, ale na moment składania wniosku o dofinansowanie, Prezes URE nie dokona jeszcze wpisu do rejestru? Czy projekt otrzyma punkty w ramach kryteriów punktowych za przynależność do klastra?	W odpowiedzi na zadane pytanie, Instytucja Organizująca Nabór informuje, iż zgodnie z zapisami Metodyki i kryteriów wyboru projektów z Działania 2.4, typ projektu: Inwestycje z zakresu budowy nowych lub zwiększenia mocy innowacyjnych jednostek wytwarzania energii elektrycznej i ciepła ze wszystkich rodzajów OZE, w szczególności z biomasy, biogazu, biometanu, energii wiatru, słońca oraz Ziemi (geotermia), wraz z magazynami energii lub ciepła działającymi na potrzeby danego źródła OZE oraz przyłączeniem do sieci (produkcja energii na potrzeby własne), stanowiącej Załącznik do uchwały Nr 10/2024 Komitetu Monitorującego program Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027 z dnia 22 lutego 2024 r., spełnienie kryterium Korzyści dla regionu weryfikowane jest na moment złożenia wniosku o dofinansowanie.
121	Wnioskodawca planuje ubieganie się o pomoc de minimis. Na chwilę obecną limit pomocy do wykorzystania przez przedsiębiorstwo wynosi ok. 100 tys. EUR, jednak na początku roku zostanie on zwiększony do ok. 250 tys. EUR (w styczniu miną 3 lata od udzielenia pomocy de minimis na inną inwestycję). Biorąc pod uwagę, że rozstrzygnięcie konkursu planowane jest na marzec 2025 r., a za dzień udzielenia pomocy publicznej przyjmuje się dzień podpisania umowy o dofinansowanie, to czy w budżecie projektu można założyć pomoc de minimis o równowartości 250 tys. EUR?	ION informuje, iż limit pomocy de minimis weryfikowany jest na moment udzielenia pomocy, a więc na moment podpisania umowy o dofinansowanie, natomiast na ocenie formalnej weryfikowane jest, czy Wnioskodawca zastosował właściwe rozporządzenie/rozporządzenia pomocowe. W związku z powyższym należy stwierdzić, iż możliwe jest założenie budżetu w taki sposób jak to zostało zaprezentowane w pytaniu, a pomoc de minimis zostanie przyznana do wysokości posiadanego limitu.

122	W poradniku wskazany jest rodzaj konstrukcji: - konstrukcja bifacial z dostosowaniem podłoża o kierunku południe Czy dopuszczalny jest inny kierunek wschód zachód na takiej konstrukcji gdzie kąt nachylenia jest regulowany 10-35 stopni np dach płaski lub skośny w kierunku południa pokryty jasną powłoką odbijającą światło i na tym dachu chcemy zamontować konstrukcję pochyloną w kierunku wschód i zachód pod kątem 10-35 stopni czy jest to dopuszczalny sposób ??	W odpowiedzi na zadane pytanie, Instytucja Organizująca Nabór informuje, że zgodnie z zapisami „Poradnika OZE” system fotowoltaiczne wykorzystujące moduły dwustronne mogą być montowane w orientacji wschód-zachód jako najbardziej efektywny sposób absorpcji promieniowania słonecznego. Możliwy jest montaż paneli fotowoltaicznych w innej orientacji, jednakże należy zastosować rozwiązania maksymalizujące efektywne wytwarzanie energii.
123	Magazyn energii wg opisu dobieramy wg jego pojemności mierzonej w kWh Czy nie doszło do pomyłki nie powinno być dobierane do MOCY ładowania i rozładowywania ?? Jeśli dobieramy po pojemności to czy magazyn energii może być większy jak 1,5 krotność instalacji bo wynika to z profilu zużycia gdzie potrzebujemy większego magazynu bo większe zużycie jest w nocy?? bo np. instalacja 50 kWp wyprodukuje 250-360kWh przez cały dzień lecz zużycie na obiekcie - dzień około 60 kWh, noc około 300 kWh, dobierając magazyn po pojemności od wielkości instalacji 1,5 krotności to w tym wypadku założymy tylko 75kWh magazyn energii gdzie taka konfiguracja wyjdzie nie ekonomicznie gdyż na rynku są już rozwiązania np. magazyn energii moc 50kW o Pojemności 100 kWh	W odpowiedzi na zadane pytanie, Instytucja Organizująca Nabór informuje, że zgodnie z zapisami Regulaminu Wyboru Projektów, pojemność (kWh) magazynu energii nie może przekraczać 1,5-krotności mocy (kWp) całej posiadanej instalacji fotowoltaicznej. Zgodnie z warunkami szczegółowymi naboru oraz zapisami Linii Demarkacyjnej moc magazynu przewidzianego do dofinansowania nie może przekraczać 1 MWe, przy czym w przypadku magazynów realizowanych w ramach instalacji OZE ich moc nie powinna przekraczać sumarycznej mocy wszystkich jednostek wytwórczych wchodzących w skład tej instalacji.
124	Proszę o potwierdzenie, że przebudowa stacji trafo należącej do Wnioskodawcy i znajdującej się na terenie inwestycji stanowi koszt kwalifikowalny w Projekcie. Wydatki w tym zakresie są niezbędne do poniesienia celem podłączenia instalacji PV do sieci elektroenergetycznej i wynikają z przyjętych rozwiązań technologicznych zawartych w dokumentacji technicznej.	W odpowiedzi na zadane pytanie, Instytucja Organizująca Nabór informuje, że koszt przebudowy stacji trafo należącej do Wnioskodawcy niezbędnej do podłączenia instalacji PV do sieci elektroenergetycznej, może zostać uznany za kwalifikowalny, jeżeli jest niezbędny do realizacji projektu. ION zastrzega jednak, iż weryfikacja kwalifikowalności poszczególnych wydatków zapisanych we wniosku o dofinansowanie projektu przeprowadzana jest na etapie oceny projektu.
125	Pytanie dotyczy SPZOZ, który jest zakładem opieki leczniczej i posiada 46 łóżek. Zakład Opiekuńczo-Lecznicy jest samodzielnym publicznym zakładem opieki zdrowotnej. Został utworzony przez powiat na mocy uchwały. Celem działania Zakładu jest: udzielenie świadczeń leczniczych i opiekuńczych osobom przewlekłe chory nie wymagającym hospitalizacji, udzielenie podopiecznym pomocy mającej doprowadzić do odzyskania możliwie największego zakresu sprawności i niezależności oraz poprawy jakości życia, a także zaangażowanych członków rodziny (bliskich). Podstawowymi kierunkami działalności zakładu są: udzielanie podopiecznym całodobowych świadczeń zdrowotnych, które obejmują swoim zakresem leczenie, pielęgnację i rehabilitację, zapewnienie podopiecznym środków farmaceutycznych i materiałów medycznych oraz pomieszczeń i wyżywienia odpowiednich do stanu zdrowia, zapewnienie podopiecznym opieki w czasie organizowanych zajęć kulturalno-rekreacyjnych, promocja zdrowia. Czy taki podmiot jest wyłączony z możliwości składania wniosków w ramach Działania 2.4 Region przyjazny środowisku 2.4 Energia odnawialna - o dofinansowanie w ramach postępowania w zakresie wyboru projektów jako wnioskodawca? Wnioskodawca nie jest członkiem Stowarzyszenia Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego, Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Suwałk oraz Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Miasta Łomży, a także jednostek podległych ww. członkom.	W odpowiedzi na Pani zapytanie informuję, iż zgodnie z zapisami Umowy Partnerstwa dla realizacji polityki spójności 2021-2027 w Polsce „w ramach EFRR inwestycje infrastrukturalne w placówce świadczące całodobową opiekę długoterminową (całodobowe usługi opiekuńcze) w instytucjonalnych formach są niedozwolone”. W związku z cytowanym zapisem Zakład Opiekuńczo- Lecznicy nie może uzyskać dofinansowania z działania 2.4 Energia odnawialna.
126	Gdzie można znaleźć warunki jakie musi spełniać klaster czy musi być zarejestrowany w URE?	Odpowiedzi udzielono w pytaniu nr 26.
127	Zgodnie z odpowiedzią na pytanie nr 51, „Wnioskodawca (z wyjątkiem przedsiębiorstw) ma obowiązek przeprowadzenia testu pomocy publicznej wraz z wyczerpującym uzasadnieniem dla każdej z przesłanek wystąpienia pomocy publicznej”. Proszę o informację, czy spółki jednostek samorządu terytorialnego również są zwolnione z obowiązku przeprowadzania testu pomocy publicznej? (projekt nie będzie objęty pomocą publiczną)	W odpowiedzi na zadane pytanie, Instytucja Organizująca Nabór informuje, że powyższy zapis w Regulaminie Wyboru Projektów wynika z tego, że co do zasady przedsiębiorstwa, w tym, spółki prawa handlowego jednostek samorządu terytorialnego objęte są pomocą publiczną. ION informuje, że dopiero przeprowadzenie testu pomocy publicznej pozwoli określić czy projekt spółki jednostki samorządu terytorialnego nie będzie objęty zasadami pomocy publicznej.

128	Czy w przypadku projektu nieobjętego pomocą publiczną koszty opracowania projektów technicznych (budowlanych, wykonawczych) mogą stanowić wydatek kwalifikowany? Czy będzie on mógł zostać rozliczony w ramach kosztów bezpośrednich, czy pośrednich?	W odpowiedzi na zadane pytanie, Instytucja Organizująca Nabór informuje, że kwalifikowalność kosztów opracowania projektów technicznych (budowlanych, wykonawczych) nie zależy od objęcia/ nieobjęcia projektu pomocą publiczną. W ramach kosztów bezpośrednich może zostać rozliczony wydatek poniesiony na opracowanie dokumentacji technicznej niezbędnej do prawidłowej realizacji inwestycji oraz uzyskania zgłoszenia/ pozwolenia na budowę (jeśli jest wymagane). Nie ma możliwości jednoczesnego dofinansowania projektów budowlanych oraz wykonawczych.
129	W ramach planowanej inwestycji planujemy montaż paneli fotowoltaicznych bifacjalnych (dwustronnych), które w opinii pana dr hab. inż. Macieja Zajkowskiego autora "Poradnika w zakresie dofinansowania inwestycji w zakresie odnawialnych źródeł energii" są innowacyjną technologią w stosunku do konwencjonalnych instalacji PV. Jednak ich montaż nie może odbyć się w sposób konwencjonalny na dachu budynku będącego własnością Wnioskodawcy jak ma to miejsce w przypadku paneli jednostronnych. Panele bifacjalne (dwustronne) wymagają dedykowanych specjalnie konstrukcji do montażu pionowego lub poziomego (zapewniając uzysk od strony spodniej, poprzez wykorzystanie odbitego światła słonecznego) lub też zastosowania konstrukcji nadążnej jednoosiowej o czym jest mowa w ww. poradniku. Technologia modułów dwustronnych pozwala generować do 30% więcej energii elektrycznej niż standardowe moduły jednostronne, a dodatkowy koszt ich montażu wynika z zastosowanej innowacyjnej technologii. Czy jeżeli zastosowana technologia wymaga dedykowanej konstrukcji (ich montażu), o czym zapewnia zarówno producent paneli i potencjalny inwestor, wydatek taki można uznać za kwalifikowalny?	W odpowiedzi na zadane pytanie, Instytucja Organizująca Nabór informuje, iż kwalifikowalne mogą być jedynie wydatki poniesione na zakup i montaż konstrukcji niezbędnej do instalacji OZE na gruncie (w przypadku, gdy nie ma innej możliwości instalacji OZE). Należy mieć na uwadze, iż ocena zasadności realizacji zaplanowanych działań ujętych we wniosku o dofinansowanie dokonywana jest przez członków Komisji Oceny Projektów.
130	W związku z naborem FEPD.02.04-IZ.00-001/24 zwracamy się z prośbą o wyjaśnienie kwestii innowacyjności w temacie gruntowych pomp ciepła. Czy w przypadku gruntowych pomp ciepła czynnik roboczy o GWP<750 jest kryterium obowiązkowym do potwierdzenia przy ustalaniu innowacyjności urządzenia? Czy pompa gruntowa z racji swojego działania i wydajności nie jest traktowana jako innowacyjna ze względu na to, że jest o wiele bardziej energooszczędna niż jakakolwiek pompa powietrze-woda?	W odpowiedzi na zadane pytanie, Instytucja Organizująca Nabór informuje, że to na Wnioskodawcy ciąży obowiązek udowodnienia, iż w ramach projektu założono wsparcie innowacyjnych Odnawialnych Źródeł Energii, dla których brakuje systemów wsparcia operacyjnego lub technologia OZE jest niewystarczająco dojrzała lub charakteryzuje się wyższym ryzykiem albo niższą rentowności. IZ FEdP opracowała poradnik, który ma służyć tu pomocą. Zgodnie z zapisami "Poradnika OZE" pompy ciepła mogą być traktowane jako innowacyjne, jeżeli ich klasa efektywności energetycznej będzie nie gorsza niż "A+" oraz zastosowany będzie czynnik roboczy o GWP<750 np. R32 lub R290.
131	Obligatoryjnym załącznikiem do wniosku o dofinansowanie jest aktywny model finansowy. Proszę o informację, czy Wnioskodawca jest zobligowany załączyć wraz z SW wydrukowany model podpisany (np. plik PDF podpisany podpisem kwalifikowanym), czy też wystarczające jest załączenie do wniosku o dofinansowanie modelu w formie otwartych arkuszy excel.	W odpowiedzi na zadane pytanie, Instytucja Organizująca Nabór informuje, że zgodnie z zapisami Instrukcji wypełniania załączników, do Studium Wykonalności należy dołączyć obliczenia w formie arkusza kalkulacyjnego, które muszą umożliwiać weryfikację poprawności dokonanych wyliczeń (odblokowane formuły) tj. otwarty arkusz excel. Zgodnie z Regulaminem Wyboru Projektów, w ramach naboru wszelkie pisma, załączniki do wniosku powinny być przesyłane wyłącznie w formie elektronicznej. Drukowana wersja dokumentacji nie ma zastosowania.

132	Zgodnie z Poradnikiem "DOFINANSOWANIE INWESTYCJI W ZAKRESIE ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII", na zapisy którego powołuje się dokumentacja konkursowa zapisano, iż" "Warunkiem zastosowania technologii modułów dwustronnych jest konieczność zapewnienia niestandardowej konstrukcji wsporczej, pozwalającej na dostęp światła słonecznego do tylnej powierzchni paneli fotowoltaicznych oraz zwiększenia albedo powierzchni pod panelami PV (zwiększenie jasności nawierzchni np.: jasny grys, piasek, jasna membrana dachowa lub mechaniczne systemy doświetlające w postaci lamel, żaluzji, siatek itp.)." Ponadto, w Regulaminie wyboru projektów (str. 13) wskazano, iż wydatkiem kwalifikowalnym jest m.in. "dostosowanie istniejących budynków/obiektów w zakresie niezbędnym do prawidłowego działania urządzeń OZE". Z kolei w Pytaniach i odpowiedziach (np. pytanie nr 34) wskazano, iż: "Wydatki kwalifikowalne poniesione na dostosowanie istniejących budynków/obiektów w zakresie niezbędnym do prawidłowego działania urządzeń OZE (Regulamin Wyboru Projektów, Rozdział 8, pkt. 2, ppkt. 3) należy traktować jako wydatki niezbędne do podłączenia źródła OZE do istniejącej instalacji c.o., c.w.u. lub instalacji elektrycznej." Biorąc pod uwagę, iż Wnioskodawca planuje montaż instalacji PV na dachu budynku, który jest wykonany z płyty warstwowej, możliwe jest celem dostosowania dachu do prawidłowego działania urządzeń OZE, pokrycie tego dachu za pomocą jasnej farby? (rodzaj dachu nie pozwala na zastosowanie zaproponowanych w poradniku rozwiązań, mających na celu zwiększenie albedo powierzchni pod panelami PV).	W odpowiedzi na zadane pytanie, Instytucja Organizująca Nabór informuje, że zastosowanie jasnej farby zamiast przykładowych rozwiązań wskazanych w poradniku jest możliwe pod warunkiem zapewnienia przez tak przygotowaną powierzchnię dachu odpowiedniej trwałości, optymalności i właściwości tj. jak najlepszego odbijania światła słonecznego, pozwalającej na efektywną absorpcję promieniowania słonecznego przez panele.
133	Jak można rozumieć wyżej przytoczony zapis z Poradnika, mówiący o tym, iż: "Warunkiem zastosowania technologii modułów dwustronnych jest konieczność zapewnienia niestandardowej konstrukcji wsporczej, pozwalającej na dostęp światła słonecznego do tylnej powierzchni paneli fotowoltaicznych"? Czy jest określona wysokość konstrukcji, która znajdować się będzie na dachu budynku i która zostanie uznana za innowacyjną i spełniającą wymogi zwarte w ww. poradniku?	W odpowiedzi na zadane pytanie, Instytucja Organizująca Nabór informuje, że nie ma żadnej określonej wysokości dla niestandardowej konstrukcji wsporczej określonej w poradniku. Niemniej jednak, Wnioskodawca jest także zobowiązany do przestrzegania przepisów prawa dotyczących wysokości konstrukcji wznoszonych na dachu budynku, które wymagają np. zgłoszenia budowy lub wykonywania innych robót budowlanych.
134	Katalog wydatków kwalifikowanych w ramach naboru przewiduje podłączenie instalacji OZE do sieci elektroenergetycznej (z wyjątkiem opłat ponoszonych w celu podłączenia instalacji do sieci - opłat przyłączeniowych). Jakie koszty mogą być rozliczane w ramach tego wydatku? Czy kwalifikowalnym wydatkiem będzie przygotowanie dokumentacji zgłoszeniowej i uzyskanie pozwolenia w gminie?	W odpowiedzi na zadane pytanie, Instytucja Organizująca Nabór informuje, że wydatki kwalifikowalne ponoszone na podłączenie instalacji OZE do sieci elektroenergetycznej (z wyjątkiem opłat ponoszonych w celu podłączenia instalacji do sieci - opłat przyłączeniowych) to wydatki o charakterze stricte technicznym, związane z technicznymi aspektami podłączenia instalacji do sieci m.in. np. koszt okablowania, inne koszty inwestycyjne niezbędne do prawidłowej współpracy instalacji OZE z siecią energetyczną. Koszt przygotowania dokumentacji zgłoszeniowej i uzyskania pozwolenia w gminie nie może stanowić kosztu kwalifikowalnego projektu. Należy jednak pamiętać, iż koszt opracowania dokumentacji technicznej stanowiącej załącznik do wniosku o dofinansowanie może być kosztem kwalifikowalnym w ramach przedmiotowego naboru.